

Voorwoord

Door Frans Lejeune

Voor dit zomernummer maar twee onderwerpen: de uitspraken van de Protest Commissie en het CLB-examen van 3 mei jl.

Gelukkig leveren beiden vrij veel kopij op zodat dit nummer qua omvang nog heel behoorlijk is geworden.

De uitspraken van de PK worden deze keer van commentaar voorzien door Ton Kooijman.

Bij de uitspraken van de PK zitten een aantal zaken die ook voor de 'gewone' wedstrijdleader van belang zijn. Eén van de protesten werd afgewezen omdat de termijnen niet in acht genomen waren. Iets om toch altijd aan te denken als wedstrijdleader (en ook als speler). Een ander protest werd in eerste instantie door het protestcomité van het district op inhoudelijke gronden toegewezen, maar in hoger beroep herstelde de PK weer het tafelsultaat omdat aannemelijk was geworden dat ook hier de protesterende partij zich niet aan de termijnen had gehouden. (Waar nog bij kwam dat de wedstrijdleader een en ander ook niet netjes had afgehandeld en hij was bij de wedstrijd aanwezig namens de protesterende partij).

Verder nog een interessant protest uit de selectiewedstrijden senioren. Hoeveel slagen moeten er overgedragen worden na een verzaking als de verzaking aan het licht komt door een claim van de andere partij? De Spelregels dekken dit soort zaken eigenlijk niet en dan moet de PK een oordeel vellen. Ton Kooijman licht de beweegredenen voor de uiteindelijke beslissing aan het eind nog nader toe.

Dan het CLB-examen van mei jl. Er deden 364 kandidaten mee aan dit examen. 211 slaagden voor het gehele examen (waarvan 34 op basis van een eerdere vrijstelling voor één van de onderdelen), 46 kandidaten slaagden alleen voor het spelregelgedeelte en 17 alleen voor het rekengedeelte. Deze resultaten zijn royaal beter dan de afgelopen jaren en daarmee hebben we een deel van de broodnodige aanvulling van ons wedstrijdkader verwezenlijkt (maar meer CLB'ers en WL's blijven nodig). Ook de resultaten van de spelkennistest waren erg goed (66% geslaagd), dus hopelijk krijgen we komend seizoen ook weer een behoorlijk aantal cursisten bij de WL-opleiding.

Allereerst treft u weer de opgaven aan (eerst het spelregelgedeelte en daarna het rekengedeelte), dan iets verderop de antwoorden en tot slot het commentaar van de (aftredend) voorzitter van de Weko Rob Bosman.

Tot slot nog iets anders. Per 1 september a.s. wijzigt het Competitie Reglement van de NBB tamelijk ingrijpend. Voor wedstrijdleaders die regelmatig betrokken zijn bij competitiewedstrijden is het daarom wellicht zinvol zich tijdig te informeren over de nieuwe regelingen en ook verenigingen die met één of meer viertallen aan de competitie deelnemen doen er goed aan de nieuwe regels goed te bestuderen.

De nieuwe tekst wordt met de augustuszending naar alle clubs gestuurd, maar is nu al te vinden op de Internetsite van de NBB (zie www.bridge.nl → publicaties → reglementen).

Wij wensen u een prettige vakantie en hopen u ook in oktober weer een aantal interessante onderwerpen aan te kunnen bieden.

Uitspraken van de protestcommissie

Protest 03-01

Eerste Divisie viertallen

Spel 5	♠ H96543			
N / NZ	♥ 2			
	♦ 9732			
	♣ 62			
♠ AVB108		N		♠ 7
♥ VB987		W	O	♥ H104
♦ AH		Z		♦ B854
♣ A				♣ H9843
	♠ 2			
	♥ A653			
	♦ V106			
	♣ VB1075			

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
–	pas	pas	pas
2♥ ^{AA}	doublet	allen passen	

Resultaat: 2♥ gedoubleerd +3 (-770 voor NZ).

2♥ werd aan beide kanten van het scherm gealtereerd.

Volgens de systeemkaart is 2♥ ofwel zwak met schoppen of een manche-forcing tweekleurenspel. Achteraf blijkt dat OW de afspraak hebben dat in de vierde hand de zwakke variant er nooit is. West heeft dat laatste er wel bij verteld, oost niet.

De wedstrijdleader constateert een overtreding van OW (onjuiste uitleg), maar stelt ook dat noord wel kon weten dat west sterk zou zijn en na zijn doublet is de behaalde score de beste score die NZ nog konden bereiken (als ze zelf iets gaan bieden gaat dat minimaal voor -800) en hij was derhalve van mening dat er uit de overtreding van OW geen nadeel voor NZ voortvloeide en liet de score staan. Tegen deze beslissing gingen NZ in protest.

NZ stelden dat het doublet schoppens belooft als ook de zwakke variant aanwezig kan zijn, als er alleen sterke varianten zijn, geeft het doublet hartens aan. Noord stelde dan ook dat hij bij correcte uitleg nooit zou doubleren met deze kaart. Zijn motivatie om het nu wel te doen, was dat zuid dan met een geschikte kaart wellicht 4♥ zou kunnen uitnemen.

OW stelden dat voorafgaand aan dit spel (het eerste spel dat aan deze tafel gespeeld werd in deze wedstrijd), NZ de verdediging tegen deze opening nog besproken hadden en afgesproken hadden dat een doublet op deze opening altijd schoppens zou beloven. Dat ontkracht volgens OW ten dele het verhaal hierboven. Ze stellen verder dat zowel het doublet van noord als de pas van zuid speculatief zijn. Zeker zuid weet dat west vrijwel een manche-forcing hand moet hebben.

De PK heeft overwogen dat:

- noord de onjuiste informatie had dat de 2♥-opening in alle gevallen óf een MF tweekleurenspel óf een zwak spel met schoppen aangaf;
- OW in feite in de vierde hand alleen de sterke variant spelen;
- NZ voor deze twee varianten een aparte verdediging hebben afgesproken en noord met de juiste informatie niet had kunnen doubleren;
- NZ dus benadeeld zijn.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader niet in stand te houden;
- de score op spel 5 vast te stellen op 4♥ + 1 door OW, -450 voor NZ;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar bij 03-01:

De overweging van de WL dat NZ na het doublet van Noord aan een rampspel bezig waren wordt door de PK onderschreven. Maar dan is de WL al een stap te ver. Want dat doublet komt er niet als Noord juist geïnformeerd wordt. Vrij eenvoudig eigenlijk.

Protest 03-02

Eerste Divisie viertallen

Spel 20   ♠ B8
W / Allen   ♥ H1076
              ♦ B
              ♣ H109873

              ♠ H109764
              ♥ VB9
              ♦ H63
              ♣ 5

              ♠ 2
              ♥ A3
              ♦ V8742
              ♣ AVB62

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
2♠	pas	2SA*?	pas
3♣?	pas	4♠	allen passen

Start: ♦B

Resultaat: 4♠ contract

Resultaat andere tafel: 5♣ gedoubleerd contract.

2SA wordt aan de NO-kant uitgelegd als forcing-relay en het daaropvolgende 3♣-bod als geen minimum met waarden in klaveren. Aan de ZW-kant wordt 2SA uitgelegd als transfer naar klaveren en 3♣ als vrijwel verplicht.

De wedstrijdleader stelt vast dat het bieden en de uitleg van oost conform de systeemafspraken zijn en dat west verkeerde uitleg heeft gegeven en verkeerd geboden heeft. De wedstrijdleader stelt verder dat zelfs bij goede uitleg voor zuid het bieden van 3♣ niet echt aantrekkelijk is. Hij besluit dan ook de score te handhaven.

Tegen deze beslissing gaan NZ in protest. Ze stellen dat zuid door de verkeerde uitleg de kans is ontnomen om 3♣ te bieden. Dat zou volgens NZ zeker niet raar geweest zijn bij correcte uitleg. Immers zuid heeft een opening en een redelijke klaverenkleur en wil eventueel wel een start in die kleur hebben. Verder is noord door het verkeerde bieden van west ook de kans ontnomen om 3♣ te doubleeren en daarmee zijn klaverenkaart aan te geven. Ook dat had nog kunnen leiden tot een 5♣ contract. Verder was door dit biedverloop het voor zuid ook niet meer aantrekkelijk na 4♠ nog

4SA te bieden voor de lage kleuren (iets wat aan de andere tafel na 2♠-4♠ wel was gedaan). Tot slot stelden NZ ook nog dat ze door de verkeerde uitleg ook nog eens verkeerd hadden tegengespeeld (♦B start is de enige maakstart).

De PK heeft overwogen dat:

- de uitleg over de betekenis van het 2SA-bod aan noord respectievelijk zuid verschillend was;
- OW hiermee een overtreding begaan waarvan moet worden vastgesteld of deze de tegenstanders benadeelt;
- daarvoor moet worden vastgesteld wat de feitelijke afspraak is, omdat alleen de speler die onjuiste informatie ontvangt nadeel kan oplopen die dan hersteld dient te worden;
- spelers die niet in staat zijn consistent uit te leggen wat de betekenis is van het ongehinderde antwoord op een zwakke 2♠-opening, niet kunnen volhouden daarover een afspraak te hebben;
- zuid zowel als noord dus verkeerd geïnformeerd zijn, waardoor zij in hun bieding gehinderd zijn.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader niet in stand te houden;
- het resultaat op spel 20 vast te stellen op 5♣! C door NZ, +750 voor NZ;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar bij 03-02:

Hier speelt een belangrijke kwestie. Je kunt wel wat op je systeemkaart zetten, maar wat is dat waard als je het over zo'n elementaire bieding niet eens bent? Niet veel, en daarom besloot de PK dat er geen behoorlijke afspraak was gemaakt en dat elke suggestie over een afspraak dus onjuiste informatie opleverde. En als oost klavers aangeeft, zoals west verklaarde, is een 5♣ contract in NZ natuurlijk uitgesloten. Maar met de uitleg zoals oost die gaf? De beslissing om een arbitrale score van 5♣ gedoubleerd te geven hangt natuurlijk samen met het resultaat aan de andere tafel.

Protest 03-03

Eerste Divisie viertallen

Spel 2	♠ 1086			
O / NZ	♥ HVB85			
	♦ 108			
	♣ 643			
♠ B2		N		♠ H9543
♥ 109		W	O	♥ 7
♦ HB952		Z		♦ A763
♣ B982				♣ V105
	♠ AV7			
	♥ A6432			
	♦ V4			
	♣ AH7			

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	2♠	doublet
3♣	3♥	4♣	4♥
5♣	pas	pas	6♥
allen passen			

resultaat: 6♥ -2

2♠ was Muiderberg. Het 3♣-bod werd door west aan zuid uitgelegd als pas of corrigeer, terwijl oost het aan noord uitlegde als echt.

NZ vonden dat ze door de onjuiste uitleg op het verkeerde been waren gezet en riepen de wedstrijdleader. Deze stelde dat volgens OW de uitleg die oost had gegeven juist was en dat noord derhalve de correcte uitleg had gekregen en dat dus 6♥ volledig voor eigen rekening was en hij liet de score staan.

Tegen deze beslissing gingen NZ in protest. NZ stelden dat OW nu wel beweren dat de uitleg van oost juist is en dat west verkeerd geboden heeft, maar dat OW dat op geen enkele manier kunnen aantonen. Verder stelden NZ dat OW op meer spellen het niet eens bleken te zijn over de inhoud van de biedafspraken. De pas van noord over 5♣ wordt door NZ bij deze kwetsbaarheid als forcing gespeeld. Als noord had geweten dat 3♣ pas of corrigeer was geweest, had noord 5♣ gedoubleerd. Nu ging noord van de veronderstelling uit dat zuid dus kort in klaveren moest zijn en dus nuttige waarden elders moest hebben.

Zuid ging er door de forcing pas van noord weer van uit dat noord kort in klaveren moest zijn en dat 6♥ daarom wel spel moest hebben.

De PK heeft overwogen dat:

- de uitleg van het 3♣-bod aan beide zijden van het scherm verschillend was;
- niet duidelijk is wat de afgesproken betekenis is van dit bod;
- noord zowel als zuid dus benadeeld kunnen zijn;
- curieus genoeg beiden nu konden uitgaan van een singleton klaver bij partner;
- desondanks het bieden van 6♥ zodanig slecht is dat het verband met de overtreding van OW gering is.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen;
- het protestgeld niet te retourneren.

Commentaar bij 03-03:

In aanpak goed vergelijkbaar met het vorige protest. Blijkbaar weten ze niet wat ze aan het doen zijn, want je hoort het in de Eerste Divisie eens te zijn over de betekenis van 3♣ ook na een doublet. Maar hier is er toch iets anders aan de hand. Want het verband tussen het bieden van 6♥ en de verkeerde uitleg is gering. Dus wel een overtreding maar geen nadeel.

Protest 03-04

Tweede Divisie viertallen

Spel 6	♠ 109843			
O / OW	♥ H1074			
	♦ 105			
	♣ V8			
♠ V7		N		♠ 2
♥ A82		W	O	♥ VB53
♦ V9864		Z		♦ AB7
♣ B75				♣ H10962
	♠ AHB65			
	♥ 96			
	♦ H32			
	♣ A43			

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	1♣	1SA
2♦	...pas	pas	2♠
allen passen			

De PK heeft overwogen dat:

- oost een hand heeft die niet overeenstemt met de uitleg over het 2♥-bod door zijn partner;
- OW de afspraken over deze bieding hebben gewijzigd en bovendien afhankelijk hebben gemaakt van de sterkte van de 1SA-opening;
- uit deze vergissing van oost in een heel simpele situatie blijkt dat deze afspraak niet geworteld is, waaruit kan worden afgeleid dat van een duidelijke afspraak eigenlijk geen sprake is;
- NZ recht hebben op de wankel betekenissen van de afspraak in de zin zoals hierboven omschreven;
- bij het ontbreken daarvan NZ benadeeld zijn omdat het bieden van 4♠ daardoor onaanrekkelijker is geworden.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleider niet in stand te houden;
- het score op spel 12 vast te stellen op 4♠+1 door NZ, NZ +650;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar bij 03-05:

Deze set begint op een thema-verzameling te lijken. Op behoorlijk niveau alweer een bieding die niet overeenstemt met de uitleg. En alweer in de eerste biedronde. We zijn niet altijd in staat om daar de verklaring voor te vinden, maar hier bleek dat de afspraak niet zolang geleden veranderd was. OW beheersen dus niet wat ze zeggen te spelen. Oftewel dit is niet een echte biedverging, maar een magere uitleg. En als zuid beter weet wat er eigenlijk aan de hand is wordt de optie om 4♠ te bieden beslist aantrekkelijker. Vandaar dit besluit.

Protest 03-06

Tweede Divisie viertallen

Spel 24	♠ HV874			
W / –	♥ V52			
	♦ –			
	♣ 98752			
♠ B52		N		♠ A93
♥ 86		W	O	♥ B743
♦ VB9862		Z		♦ AH754
♣ V3				♣ 10
	♠ 106			
	♥ AH109			
	♦ 103			
	♣ AHB64			

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
2♣	pas	2♦	allen passen

Resultaat: 2♦ +1

Zuid roept de wedstrijdleider nadat het spel op 2♦ is uitgesteld. Op de systeemkaart van OW staan op de voorzijde alleen drie sterke varianten van de 2♣-opening. Binnenin staat ook de vierde variant (zwakke twee in ruiten) vermeld. Zuid heeft zijn pas gebaseerd op de informatie aan de voorkant van de systeemkaart. De wedstrijdleider besluit dat 2♦ het te spelen contract is. NZ voelen zich benadeeld door de onjuiste informatie. De wedstrijdleider besluit een arbitrale score te geven. Voor OW de ongunstigste score die met enige waarschijnlijkheid behaald had kunnen worden. Hij stelt die vast op basis van 6♦ gedoubleerd –3. Voor NZ geeft hij de complementaire score. De wedstrijdleider licht deze beslissing verder toe door op te merken dat NZ met de juiste informatie wel eens in 6♣ zullen terechtkomen dat dan uitgenomen moet worden met 6♦.

Tegen deze beslissing gaan OW in protest. Zij stellen dat ze slechts een gelegheidspartnership zijn, maar wel de moeite hebben genomen een grote systeemkaart in te vullen. Ze vinden het dan wrang dat ze opgehangen worden op een klein foutje gemaakt bij dat invullen. Verder vinden ze de opgelegde arbitrale score een te zware straf. Subsidiar merken ze nog op dat NZ ook niet echt een normale systeemkaart hadden overgelegd.

NZ merken slechts op dat zij een uitgebreid A4-tje als systeemkaart hadden overgelegd.

De PK heeft overwogen dat:

- de systeemkaart van OW slecht is ingevuld en zij daar ontstemd over is gegeven het competitieniveau van de wedstrijd;
- de WL werd geroepen op een moment dat noord alsnog de gelegenheid had moeten krijgen zijn pas te vervangen door een andere bieding, conform artikel 21B;
- de WL dit heeft nagelaten waardoor toepassing van artikel 82C noodzakelijk wordt omdat van het normaal spelen van het bord geen sprake meer is.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader niet in stand te houden;
- de score op spel 24 vast te stellen op +300 voor NZ;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar bij 03-06:

Merkwaardig verweer van OW: we moeten blijkbaar al dankbaar zijn dat ze een systeemkaart hebben ingevuld. Als gelegenheidspaar kan dat nou eenmaal niet allemaal in orde zijn.

Maar zo gaat het niet. NZ zijn verkeerd geïnformeerd. En het is een vervelende technische fout dat de WL noord niet in de gelegenheid heeft gesteld zijn laatste pas te wijzigen, zoals artikel 21B1 dat voorschrijft.

Dat betekende dat de PK een score moest vaststellen met beide partijen als niet overtredend. Dat hoeft niet automatisch +3/+3 te zijn, wat met een resultaat aan de andere tafel helemaal geen rekening meer houdt. De +300 voor NZ voldeed redelijk aan de eis, vond de PK.

Protest 03-07

Districtsviertallen tweede klasse

Spel 24	♠ AHB104			
W / -	♥ AH95			
	♦ -			
	♣ A1072			
♠ 865		N	♠ 73	
♥ VB632		W	♥ 1084	
♦ H82		Z	♦ V63	
♣ 86			♣ H9543	
	♠ V92			
	♥ 7			
	♦ AB109754			
	♣ VB			

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1♠	pas	2SA*
pas	3♣	pas	3♦
pas	4SA	pas	5♦
pas	6♠	allen passen	

Het gaat om de situatie na acht slagen. Noord heeft dan één slag afgestaan (aan ♣H); noord heeft op ♦A een harten weggegooid, de klaverensnit genomen, twee rondjes troef gespeeld, vervolgens een harten getroefd en daarna is hij met een ruitenintroever teruggegaan naar zijn hand. Op dat moment claimt noord de rest zonder een duidelijk speelplan aan te geven. De situatie is op dat moment ongeveer als volgt (uit het protestformulier blijkt e.e.a. niet helemaal duidelijk):

Spel 24	♠ HB			
W / -	♥ H			
	♦ -			
	♣ A10			
♠ 8		N	♠ -	
♥ VB6		W	♥ 10	
♦ H		Z	♦ V	
♣ -			♣ 543	
	♠ -			
	♥ -			
	♦ 109754			
	♣ -			

West toont nu zijn laatste troef en roept de wedstrijdleader. Deze stelt vast dat de claim onzorgvuldig is geweest. Als noord nu klaveren speelt, maakt west zijn troefje nog. De wedstrijdleader besluit dan ook tot één down.

Op het protestformulier merkt de wedstrijdleader nog op dat hij in eerste instantie alleen te horen had gekregen dat schoppen troef was en dat noord vergeten had de laatste troef te melden in zijn claim. Als hij toen geweten had dat het om een 6♠-contract handelde, had hij de claim waarschijnlijk wel geaccepteerd, omdat hij het in een slem minder waarschijnlijk achtte dat noord de troef daadwerkelijk vergeten zou zijn.

Tegen deze beslissing gaan NZ in protest bij het protestcomité van het district.

Dit protestcomité heeft overwogen dat:

- het protestformulier slordig en onvolledig is ingevuld;
- noord geen melding maakte van de aanwezigheid van nog een troef;
- het niet zeker is, of hij de troef vergeten is;
- het zeer aannemelijk is, dat hij de uitstaande troef niet vergeten is, gezien de wijze, waarop hij het contract afwikkelde;
- de spelregels uitgaan van slordig en minder goed spelen, maar niet van dwaas spelen;
- de arbiter, toen hij van de juiste gang van zaken op de hoogte was mogelijk een andere beslissing had genomen.
- De spelregels voorschrijven dat het resultaat zo billijk mogelijk moet worden vastgesteld.

Het comité heeft daarom besloten:

- De beslissing van de arbiter te vernietigen en het resultaat vast te stellen op 6♠ contract;
- De uitslag van de wedstrijd conform deze uitspraak wordt herzien door de DKL;
- Het protestgeld te retourneren.

Met deze beslissing waren nu OW het niet eens en die gingen nu in beroep bij de PK.

Ze stellen in hun brief aan de PK dat bij het opeisen geen toelichting is gegeven zoals vereist volgens artikel 68C, dat verder een troef vergeten was, dat de leider die gezien zijn reactie volgens OW wel degelijk vergeten was en dat bovendien bij normaal spel west nog een slag met die troef had kunnen maken (dit alles conform artikel 70C). Volgens OW was de oorspronkelijke beslissing van de wedstrijdleader dan ook volledig juist. Ze stellen dat het protestcomité ten onrechte voorbijgaat aan artikel 70A waarin wordt gesteld dat twijfelpun-

ten in het nadeel van de eiser moeten worden uitgelegd.

OW stellen verder nog dat het onvolledig ingevulde formulier hen niet valt te verwijten. Verder vinden ze de opmerkingen van de wedstrijdleader op het protestformulier over het feit dat hij niet wist dat het contract 6♠ was verbaazingwekkend, maar verder niet relevant. Tot slot vragen ze zich af of het comité wel bevoegd is de beslissing van de wedstrijdleader te vernietigen gezien artikel 90B3 waarin staat dat de wedstrijdleader slechts geadviseerd kan worden zijn beslissing te herzien.

De PK heeft overwogen dat:

- noord op het moment van claimen geen melding maakte van een troef die nog in de westhand zat;
- het spelverloop niet duidelijk is aangegeven, maar dat zij meent te kunnen vaststellen dat in de laatste drie slagen tweemaal troef is getrokken, vervolgens de derde troef in dummy is gebruikt om een harten af te troeven waarna de eigen hand weer werd bereikt met een introever;
- het correct zou zijn geweest bij de claim te melden de laatste troef te trekken;
- het ontbreken daarvan geen reden is om het districtsprotestcomité niet te volgen als het vaststelt dat de leider met dit spelverloop de uitstaande troef niet vergeten was.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van het districtsprotestcomité in stand te houden;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar bij 03-07:

Claims blijven lastig te behandelen. Was de leider nu wel of niet vergeten dat er nog een troef uitstond? We zullen het nooit zeker weten, want dan moeten we de opgeslagen informatie in de hersenen van de leider kunnen opvragen (misschien is 'nooit' daarom niet juist, wie weet lukt dat over een eeuw wel!). Wij hebben dus geen andere mogelijkheid dan vast te stellen of het waarschijnlijk is dat de leider wist dat er nog een troef uitstond, daarbij uitsprekend dat het verwijtbaar is om bij de claim geen melding te maken van die troef. Hoe ging het spel? De leider speelt twee keer troef en benut de derde troef in zuid, waarna hij naar zijn hand teruggaat om op dat moment

te claimen. Dan lijkt het er toch echt op dat hij precies weet wat er aan de hand is, en dat stoerheid het wint van zorgvuldigheid (want wie meldt nu nog dat ook de laatste troef nog getrokken zal worden, dat spreekt toch vanzelf). Dat hoeft hem niet zijn contract te kosten. Overigens is het de vraag of een klein strafje voor dit geklungel niet op zijn plaats is, we zouden het de spelers toch af moeten gaan leren. Maar de PK was daar niet voor.

Protest 03-08 Clubcompetitie

Spel 19	♠ AH107			
Z / OW	♥ 985			
	♦ A105			
	♣ V87			
♠ 93				♠ V82
♥ HB107		N		♥ A43
♦ HVB9		W	O	♦ 8642
♣ AH10			Z	♣ B92
	♠ B654			
	♥ V62			
	♦ 73			
	♣ 6543			

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	pas
1♠	pas	2♠	pas
3♣*	pas	3♠	pas
3SA	allen passen		

* hoorbare krachtterm.

Resultaat: 3SA contract

West wilde 1SA neerleggen, maar legde per abuis 1♠ neer. Bij het neerleggen van 3♣ kwam west daar pas achter (vandaar de krachtterm).

NZ hadden problemen met de pas van oost op 3SA. De wedstrijdleader werd na afloop geroepen en die was van mening dat oost vanuit zijn optiek niets bijzonders gedaan heeft en de wedstrijdleader besloot dan ook de score te laten staan, maar gaf west wel een berisping voor zijn uitlating tijdens het bieden.

NZ gingen tegen deze beslissing in protest bij het protestcomité van de vereniging. Ze stelden dat west met zijn bieden de zwarte kleu-

ren heeft beloofd. In de optiek van oost zou 3SA nu een voorstel voor een alternatief contract kunnen zijn, als oost de rode kleuren goed zou stoppen (wat niet het geval is) en anders zou hij naar 4♠ moeten corrigeren. Volgens NZ heeft oost nu alleen maar gepast op 3SA vanwege de krachtterm van west.

Het protestcomité wees het protest af, waarop NZ in beroep gingen bij de PK. Deze heeft overwogen dat:

- west zijn onvoldoende aandacht voor het spel niet behoort te compenseren met (onbetamelijke) opmerkingen en dat daarvoor een berisping op haar plaats is;
- de misgreep van west overduidelijk is en dat hij daar pas achter kwam toen hij 3♠ wilde neerleggen;
- dat west dus een tweede overtreding beging door 2♠ niet te alerteren;
- echter de ongeoorloofde informatie voor zijn partner beperkt bleef tot de opmerkingen rondom het doen van het 3♠-bod;
- het 3SA-bod op zichzelf redelijk is en dat daarmee het verband tussen de ongerichte ongeoorloofde informatie en dit bod niet sterk genoeg is om een arbitrale score te overwegen.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van het verenigingsprotestcomité in stand te houden;
- aan west een straf op te leggen van 25% van de top van een spel;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar bij 03-08:

Dit bleek binnen de PK een lastig geval. Het gedrag van West lijkt nergens op en geeft beslist ongeoorloofde informatie aan zijn partner. Maar is dat te duiden? Niet echt en dan moet de actie van Oost afwijkend zijn om deze af te keuren. Het verhaal van de tegenstanders dat oost nu alleen mag passen als hij dekkingen heeft in de rode kleuren, vroeg wel erg veel van de PK. Met een hand die in 4♠ geen slag meer oplevert dan in 3SA werd de pas toegestaan. Het is goed daarbij te bedenken dat zonder een uitgesproken eigen mening de PK beslist ook de eerdere beslissing 'meeneemt', als die met serieuze argumenten onderbouwd is.

Protest 03-09

Bondsklasse A

Spel 28 ♠ 10932

W / NZ ♥ 6

♦ HB9742

♣ 105

♠ 854

♥ A53

♦ A63

♣ A643

N
W O
Z

♠ HV76

♥ 982

♦ V5

♣ V972

♠ AB

♥ HVB1074

♦ 108

♣ HB8

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
1♣	2♦	doublet	2♥
pas	pas	3♣	allen passen

Resultaat: 3♣ -3.

Het probleem is de uitleg van het 2♦-bod. Desgevraagd legt zuid uit dat 2♦ volgens hun afspraken normaal zwak is, maar dat het met deze kwetsbaarheid iets sterker kan zijn. 2♥ is een voorstel om te spelen (non-forcing). West zoekt nu een groter deel van de punten bij noord en gaat drie down. Bij een iets andere aanpak was twee down mogelijk geweest. Drie down levert als score 2 (van de 12) mp op voor OW, twee down zou 10 mp geweest zijn.

De wedstrijdleader was van mening dat zuid de opmerking over het mogelijk sterker kunnen zijn beter achterwege had kunnen laten nu ze kon zien dat dat deze keer niet aan de orde kon zijn. Hij liet als resultaat drie down noteren, maar corrigeerde wel de matchpunten: NZ 4 mp er af, OW 4 mp er bij

Tegen deze beslissing gingen NZ in protest. Ze stellen dat zuid niet hoeft te vertellen hoeveel punten ze heeft. Ook hoeft ze niet te vertellen dat ze daarom kan zien dat noord eerder aan de onderkant dan aan de bovenkant van de afgesproken puntenrange zal zitten. Daarbij merken ze nog op dat de speelwijze van west ook met ♠A in noord nog tot drie down geleid zou hebben (op enig moment speelt zuid ruiten na en west legt daarop het Aas; ♦V valt nu later onder ♦H).

Volgens OW was west vooral door de nadruk op de mogelijkheid dat noord sterker kon zijn op het verkeerde been gezet.

De PK heeft overwogen dat:

- dat door NZ geen overtreding is begaan;
- dat er daarom geen reden is de score te corrigeren.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader niet in stand te laten;
- het resultaat op dit spel vast te stellen op 3♣ -3 door OW, NZ +150;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar bij 03-09:

Legt een speler eens echt netjes uit wat de combinatie van ervaring en afspraak bij een bieding betekent en dan is het weer niet goed. Een vreemde beslissing van de WL, zo stelde de PK vast. Als je de score laat staan kun je nog wel een straf aan NZ geven voor een slechte uitleg, maar waarop is dan de bonus voor OW gebaseerd? Rare manier om de score te laten staan. Gewoon tafelresultaat dus.

Protest 03-10

Bondsklasse A

Spel 15 ♠ H1086

Z / NZ ♥ 742

♦ V104

♣ VB6

♠ A53

♥ AVB5

♦ A3

♣ H875

N
W O
Z

♠ B94

♥ 10986

♦ H2

♣ A1092

♠ V72

♥ H3

♦ B98765

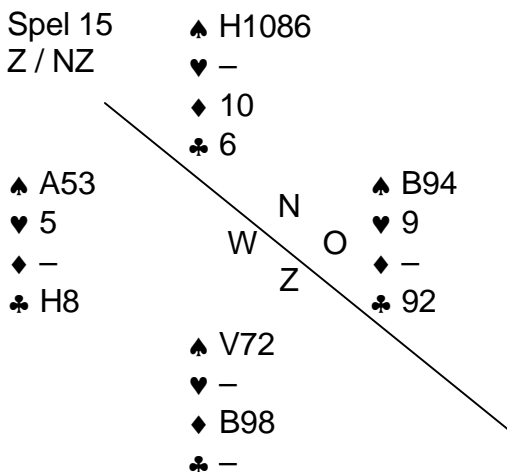
♣ 43

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	pas
1♣	pas	1♥*	pas
4♥	allen passen		

Er ontstond een probleem in slag 8. Zuid startte met ruiten voor de Heer van oost. Vervolgens werd gesneden in harten en werden totaal drie ronden troef gespeeld. Vervolgens

werd vanuit west een klaveren gespeeld via ♣B voor het Aas. Oost speelde vervolgens een klaveren naar de acht voor ♣V. De situatie was op dat moment als volgt:

Noord is nu aan slag (met ♣V). Oost maakt op dat moment een opmerking in de trant van: "restricted choice gaat bij mij altijd mis." Noord is nu in de war en speelt in de dubbelrenonce na, waardoor oost een extra slag krijgt (plus één). Aan het eind van de zitting wil zuid alsnog arbitrage hierover en roept nu de wedstrijdleader. De wedstrijdleader merkt op dat pas op dit spel om arbitrage gevraagd werd, nadat op spel 19 (tegen dezelfde tegenstanders) een arbitrale beslissing is genomen die ongunstig uitpakt voor NZ. De wedstrijdleader besluit de score te handhaven, maar hij geeft oost wel een straf van 25% van de top van een spel. OW gaan tegen de beslissing van de wedstrijdleader in protest.

De PK heeft overwogen dat:

- dat de wedstrijdleader pas in een laat stadium werd ingelicht over de vermeende overtreding door oost;
- dat het daarom niet waarschijnlijk is dat noord slechts door de opmerking van oost het spel verkeerd heeft tegengespeeld aangezien zij in dat geval eerder de wedstrijdleader ontboden zou hebben;
- dat oost zich overigens tijdens het spelen dient te onthouden van commentaar op de gespeelde kaarten.

De Protest Commissie heeft besloten:

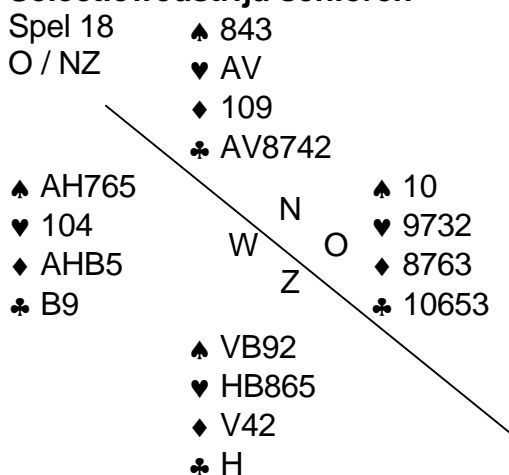
- de (hoofd)wedstrijdleader te verzoeken de door hem c.q. zijn assistent gegeven disciplinaire straf in te trekken en te vervangen door een ernstige waarschuwing;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar bij 03-10:

Ook hier geldt dat het verband tussen de overtreding (de opmerking van Oost) en het spelen van Noord in slag 8 wel erg zwak is. Geen nadeel door de overtreding dus. De PK vond de straf voor Oost wel erg zwaar, hoewel ze natuurlijk haar mond had moeten houden. Omdat de WL autonoom is waar het straffen betreft, kon de PK niet meer doen dan adviseren de straf weg te nemen. Dat is overigens wel gebeurd.

Protest 03-11

Selectiewedstrijd senioren

Het biedverloop is niet van belang. Zuid speelt 3SA.

West start met ♦A en vervolgt met ♦H en ♦B. Zuid speelt in slag 4 ♣H. In slag 5 wordt harten naar ♥A gespeeld en vervolgens in slag 6 ♣A. West speelt in deze slag ♠7 bij (verzakking). Zuid neemt nu ♣V mee (in west ♠6!) en neemt dan ♥V over met ♥H. In slag 9 speelt zuid ♥B en als die niet rond zitten, geeft hij de rest aan OW. Nu blijkt de verzakking van west en wordt de wedstrijdleader geroepen. De laatste vier kaarten zijn:

Spel 18	♠ 84				
O / NZ	♥ -				
	♦				
	♣ 74				
♠ AH				♠ 10	
♥ -				♥ 9	
♦ 5				♦ 8	
♣ B				♣ 10	
	♠ VB				
	♥ 65				
	♦ -				
	♣ -				

De wedstrijdleader vroeg nu of OW nog een slag met ♣B gemaakt zouden hebben. NZ bevestigen dat en de wedstrijdleader besluit twee slagen te laten overdragen waardoor het contract gemaakt wordt.

Als de wedstrijdleader van tafel is, merkt oost op dat west **wel** had kunnen vermijden met ♣B een slag te maken, namelijk door met ruiten over te steken naar oost en op ♥9 zijn ♣B weg te doen. Ze melden dit na afloop aan de wedstrijdleader. Deze besluit de arbitrale score van 3SA contract te handhaven, maar hij gaat zelf tegen deze beslissing in protest.

De PK heeft overwogen dat:

- de spelregels niet duidelijk beschrijven wat er moet gebeuren als een claim plaatsvindt nadat een tegenspeler verzaakt heeft;
- bijvoorbeeld niet geregeld is wat er moet gebeuren als de tegenspeler die verzaakte nog een slag had kunnen maken in de kleur waarin hij verzaakte (als hij de slag waarin hij verzaakte niet gewonnen heeft);
- de tegenspelers door de claim niet meer in de gelegenheid zijn de verzaking alsnog te ontdekken, waarmee zij mogelijk in het tegenspel een tweede strafslag hadden kunnen voorkomen.
- de straffen voor een voldongen verzaking dermate zwaar zijn dat deze mogelijkheid de tweede strafslag te ontlopen in de beoordeling een groot gewicht moet krijgen;
- het aannemelijk is dat de tegenspelers in dit geval de speelwijze om de straf tot één slag te beperken hadden gevonden.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader niet in stand te laten;
- het resultaat op dit spel vast te stellen op 3SA -1 door NZ, NZ -100.

Commentaar bij 03-11:

Een interessant geval. Er zijn meer voorbeelden van een combinatie van een claim en een verzaking, of door dezelfde partij of door beide partijen. Maar dit geval is toch weer nieuw en slecht geregeld in de spelregels. Dus mochten we aan de gang om nieuwe jurisprudentie te ontwikkelen. De basis voor de benadering was om een zo redelijk mogelijke score vast te stellen, met een rechtvaardige straf voor de verzakende partij. De overwegingen daarvoor staan duidelijk vermeld. Als we kunnen aannemen dat de spelers er in zullen slagen om bij doorspelen de tweede strafslag te vermijden, wordt deze niet toegekend. We staan dus ook toe dat de spelers op de hoogte zijn van de spelregels en op tijd de verzaking ontdekken. Redelijk vriendelijk voor de verzakende partij.

Protest 03-12 Clubcompetitie

De feitelijke gegevens van dit protest zijn niet relevant. Het betrof een arbitrage op een clubavond op 7 november 2002. De wedstrijdleader neemt een beslissing en hiertegen gaan de vermeende overtreders in protest. Op 17 november volgt dan een uitspraak van een clubprotestcomité dat echter op 20 november weer herroepen wordt. Uiteindelijk volgt op 9 januari de definitieve uitspraak van het clubprotestcomité. Eén van de spelers is niet tevreden met die uitspraak en dringt nogmaals aan op herziening van de beslissing, maar die komt niet. Uiteindelijk stuurt het bestuur van de vereniging op 7 februari een brief aan de betrokken spelers waarin ze melden dat ze geen enkele reden zien de beslissing van het protestcomité in twijfel te trekken en ze beschouwen de zaak als afgedaan.

Op 10 februari gaat het paar alsnog in beroep bij de PK. Deze heeft overwogen dat;

- dat vast is komen te staan dat het protest is ingediend ruimschoots na de protesttermijn van twee weken die volgens protestreglement art. 5.2 van toepassing is;
- dat daarvan, ondanks de daarvoor door

indiener genoemde redenen, niet afgeweken kan worden.

De Protest Commissie heeft besloten:

- het protest niet-ontvankelijk te verklaren;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar bij 03-12:

Daar is niet zoveel aan toe te voegen. De protesttermijnen dienen serieus genomen te worden, omdat anders niemand meer weet wanneer een uitslag definitief is geworden.

Protest 03-13

Selectiewedstrijd senioren

Spel 6 ♠ 73

O / OW ♥ AV105

♦ 1074

♣ 10854

♠ VB109

♥ H9

♦ VB82

♣ AH3

N

W

Z

O

♠ 86

♥ 8762

♦ AH63

♣ VB7

♠ AH542

♥ B43

♦ 95

♣ 962

Er werden per zitting vier ronden gespeeld van vier spellen. Na afloop van de vierde zitting kwam een paar reclameren dat de spelverdeling op spel 6 niet overeenkwam met het spel zoals zij dat gespeeld hadden. Controle door de wedstrijdleader leverde op dat inderdaad de oost- en westhanden verwisseld waren. Navraag bij de andere deelnemers leverde op dat het spel slechts één keer in de gewijzigde samenstelling was gespeeld en zeven keer in de oorspronkelijke samenstelling.

De paren die het spel in een andere samenstelling hadden gespeeld kregen beiden gemiddelde-plus (+2 IMPs) en de datumscore voor de andere paren wijzigde iets.

Dit alles had voor de uitslag grote gevolgen. Een paar dat dacht zich geplaatst te hebben voor de volgende fase van de selectie viel nu op 1 IMP alsnog af en het paar dat met de gewijzigde samenstelling een slecht resultaat had geboekt, sprong in de stand van de tiende naar de zevende plaats en mocht daarom wel door.

Het paar dat nu buiten de boot viel, tekende protest aan tegen de gang van zaken (ze waren van mening dat de termijnen waarbinnen de wijzigingen nog doorgevoerd hadden mogen worden, verstreken waren).

De PK heeft overwogen dat:

- uit de verklaring van de wedstrijdleader is gebleken dat de melding van het onklaar bord binnen de protesttijd van art. 79C is gebeurd;
- uit het door wedstrijdleader en bureauwelder ingestelde onderzoek is gebleken dat het spel slechts in één (de laatste) ronde onklaar is gespeeld;
- de wedstrijdleader daarom geen andere beslissing kon nemen dan het spel te annuleren, de paren die het bord in de verkeerde samenstelling speelden een kunstmatige arbitrale score toe te kennen en de scores van de overige paren opnieuw te berekenen.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen;
- het protestgeld niet te retourneren.

Commentaar bij 03-13:

Het is belachelijk om tegen deze beslissing van de WL in protest te gaan. Senioren zijn op een leeftijd gekomen waarbij ze beter tegen hun verlies moeten kunnen.

Protest 03-14

Districtsviertallen Eerste Klasse

Spel 5 ♠ AH754

N / NZ ♥ B32

♦ 10752

♣ B

♠ 102

♥ AH76

♦ AB3

♣ V732

N

W

O

Z

♠ VB963

♥ 9

♦ H86

♣ AH85

♠ 8

♥ V10854

♦ V94

♣ 10964

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
–	2♠*	pas	2SA*
? pas	3♦	pas	pas
? pas			

2♠ was Muiderberg

Resultaat: 3♦ -4

West vroeg in zijn eerste biedbeurt naar de betekenis van 2SA en kreeg te horen dat dit bod vraagt om nadere informatie.

Toen west de tweede keer aan de beurt was, vroeg hij wat het verschil was tussen 2SA en 3♣ en kreeg toen te horen dat 2SA in het algemeen sterker zal zijn dan 3♣. West besloot daarop te passen.

OW vonden de uitleg van NZ onvoldoende en meenden dat ze bij correcte uitleg 3♦ wel voor straf hadden kunnen doubleren (iets wat aan de andere tafel na 2♠-3♣ wel gebeurd was).

De wedstrijdleader handhaafde de aan tafel behaalde score. Hierop gingen OW in protest bij het district.

Het districtsprotestcomité overwoog dat:

- protesterende partij zelf aangeeft dat na de derde keer vragen naar de betekenis van het 2SA-bod geantwoord werd “vraagt naar de lage kleuren.”
- protesterende partij zelf aangeeft dat na de vierde keer vragen het 2SA-bod werd uitgelegd als “meestal sterker dan 3♣ maar dat hoeft niet.”
- de understanding van NZ zijnde het kan ook met nul punten (immers 3♣ belooft geen punten) kenbaar is gemaakt.
- NZ bij een vraag naar de betekenis ongevraagd de volledige betekenis en understanding moet weergeven en dat zulks niet is gebeurd en dat zij hiermee beslist niet overeenkomstig de spelregels hebben gehandeld.
- zij precies moeten aangeven wat de afspraak is en dan ook moeten melden dat zij ook wel afwijken door met een zeer zwakke hand toch 2SA te bieden. OW hoeven niet te raden wat de partner heeft. Tegenstanders hebben recht op uitleg van de afspraken en hoe met enige regelmaat afgeweken wordt (understanding).
- NZ in het vervolg meer zorgvuldigheid dienen te betrachten bij uitleg van afspraken.

- OW echter na de overtreding van NZ niet zijn benadeeld, omdat zij ondertussen wisten dat 2SA zwakker dan 3♣ kon zijn.

Het protestcomité heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen.
- het protestgeld te retourneren.

OW waren niet tevreden met deze uitspraak en gingen in beroep bij de PK. Deze heeft overwogen dat:

- de door NZ aan tafel gegeven uitleg van hun afspraken over de antwoorden op de Muiderberg-opening weliswaar onvolledig maar niet echt onjuist is geweest;
- OW hierdoor echter niet rechtstreeks benadeeld zijn omdat zowel oost als west voor het uitpassen van 3♦ waarschijnlijk toch niet in de bieding konden komen;
- west, nu 3♦ naar hem werd uitgepast, wist dat het 2SA-bod slechts een beperkte kracht had zodat het hem vrij stond alsnog te bieden.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van het districtprotestcomité in stand te laten;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar bij 03-14:

Deze kwestie leverde stof voor een behoorlijke discussie, vooral omdat sommige PK-leden ernstige bezwaren hadden tegen de manier van uitleggen door NZ. In de discussie na het spelen was nog verteld dat de keuze tussen 2SA en 3♣ mede kon afhangen van de hand die het contract in de lage kleur moest gaan spelen. En dan heeft de sterkte van de hand er in directe zin niets meer mee te maken. Maar uiteindelijk gaf toch de doorslag dat OW op het beslissende moment (na de pas van Zuid) voldoende wisten om nog in actie te kunnen komen.

Protest 03-15

Bondsklasse A

Spel 19

♠ V8

Z / OW

♥ B87

♦ V864

♣ 10983

♠ A

♥ A10

♦ A9732

♣ AHB54

N

W

♠ 10964

♥ V952

♦ 10

♣ V762

O

Z

♠ HB7532

♥ H643

♦ HB5

♣ –

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
–	–	–	1♠
4SA	doublet	5♣	5♥
doublet	allen passen		

4SA aan NO-kant uitgelegd als sterk in lage kleuren. Aan ZW-kant uitgelegd als tweekleurenspeel.

Noord bedoelde haar doublet nu als interesse in tegenspeel.

Resultaat: 5♥ gedoubleerd -5

Na afloop van het spel werd de wedstrijdleader geroepen. NZ claimt dat de uitleg van het 4SA-bod aan de twee kanten van het scherm verschillend is geweest en dat zij daardoor benadeeld zijn. De wedstrijdleader stelde vast dat OW geen afspraken hebben over dit bod. West heeft als uitleg gegeven tweekleurenspeel om te voorkomen dat oost een andere uitleg als zij zou geven en dat het sterk was in deze positie leek haar logisch. Noord claimt dat zij niet gedoubleerd zou hebben als ze als uitleg had gekregen tweekleurenspeel.

De wedstrijdleader besloot de score te handhaven.

Tegen deze beslissing gingen NZ in protest. Ze stelden dat het doublet van noord tegen een bod dat bekende kleuren aangeeft interesse in tegenspeel aangeeft, tegen een bod dat geen kleuren aangeeft, belooft het doublet slechts algemene kracht.

De PK heeft overwogen dat:

- het voor de hand ligt dat het 4SA-bod een zekere kracht belooft aangezien het een kwetsbaar bod betreft;
- daarom beoordeeld moet worden of de verschillende uitleg aan beide kanten van het scherm nadeel voor NZ heeft opgeleverd;
- noord door het doublet tegenspeelwaarde aangaf en zuid desondanks besloot 5♥ te bieden.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen;
- het protestgeld niet te retourneren.

Commentaar bij 03-15:

De PK was niet blij met dit protest, want de argumenten ervoor zijn flinterdun. Overigens is dit geval ook een aardig voorbeeld van de problemen die er met het uitleggen achter schermen kunnen ontstaan. Anticiperen op de uitleg van je partner en dan met verschillende uitleg komen. Niet zo handig. Maar de doorslag gaf het onhandige bieden van NZ zelf.

Protest 03-16

Districtsviertallen Hoofdklasse

Spel 16

♠ 942

W / OW

♥ B42

♦ 1032

♣ HV32

♠ 1076

♥ H9653

♦ AHV

♣ 54

N

W

O

Z

♠ VB53

♥ A8

♦ B6

♣ A10976

♠ AH8

♥ V107

♦ 98754

♣ B8

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
1SA*	? pas	2♣	pas
2♥	pas	2SA	pas
...3SA	allen passen		

1SA is uitgelegd als zwakke sans. 2♣ blijkt Puppert Stayman te zijn (is niet gealverteerd). 2♥ is nu een vijfkaart (ook niet gealverteerd).

Start: ♣2

Resultaat: 3SA contract

Als zich in spel 18 een vergelijkbaar begin van het bieden voordoet, maar de openaar 3♥ antwoordt, wordt gevraagd wat dan het verschil is met het 2♥-antwoord op spel 16. Dan blijkt dat 2♥ een vijfkaart belooft en nu maken NZ alsnog bezwaar tegen het resultaat op spel 16.

Zuid heeft in het tegenspel in slag 2 ruiten nagespeeld, maar heeft in slag 4 (nadat hij met schoppen weer aanslag was gekomen) harten nagespeeld in de overtuiging daarmee de vierkaart van zijn partner te prikken.

De wedstrijdleider was het met NZ eens dat de uitleg niet correct was geweest en dat het tegenspel mede daardoor niet optimaal was verlopen en wijzigde de score in 3SA -1.

Tegen deze beslissing werd door OW protest aangetekend, alleen is niet geheel duidelijk hoe een en ander procedureel verlopen is. NZ stellen dat er geen sprake was van een protest op het moment dat ze het wedstrijdformulier ondertekenden en dat ze nog zeker een half uur aanwezig zijn gebleven en al die tijd niets van de tegenstanders hebben gehoord over een eventueel protest. Eerst enkele dagen voordat het protestcomité van het district de zaak wilde behandelen, ongeveer een maand later, hoorden NZ van het protest en toen hebben ze nog wel gereageerd, maar hun reactie kwam te laat om door het protestcomité in de besluitvorming meegenomen te kunnen worden.

Het protestcomité heeft overwogen dat:

- in de viertallencompetitie van het district het tot uiterlijk dertig minuten nadat de uitslag op het uitslagformulier is ingevuld en het formulier door beide aanvoerders en de WL is ondertekend. mogelijk is een protest in te dienen tegen een beslissing van de WL in de betreffende wedstrijd.
- uit de verklaringen van de WL en de protesterende partij niet anders kan worden geconcludeerd dan dat binnen dertig minuten na ondertekening van het uitslagformulier tegen de beslissing van de WL op het onderhavig spel protest is aangetekend en dat het protest dus binnen de daartoe gestelde termijn is ingediend.

- het tot de elementaire taken van de WL behoort om een niet-protesterende partij zodra dit mogelijk is van een protest in kennis te stellen en de gelegenheid te bieden hun verklaring op het protestformulier toe te voegen en dat het simpele maken van een aantekening op een al getekend uitslagformulier dat natuurlijk niet bewerkstelligt. De WL heeft zich kennelijk bij dit geval niet afdoende van zijn taak gekweten, maar ook daarin kan geen grond worden gezien om het protest zelf niet ontvankelijk te verklaren: het tekortschieten van de WL kan slechts worden betreurd.
- in het verweer van OW het spel een kwartslag gedraaid zijn t.o.v het protestformulier en dat daarin ook een licht afwijkende kaartverdeling gegeven wordt. Dat de kwetsbaarheid op spel 16 alleen op het protestformulier correct is vermeld en met de genoteerde score overeenkomt en dat er bovendien in het verweer van OW in de kaartverdeling aantoonbare fouten zitten, heeft de PC gesterkt in de overtuiging dat van de op het protestformulier ingevulde spelverdeling en feiten over het spel dient te worden uitgegaan. De PC neemt dus ook aan dat de spelers van de protesterende partij OW hebben gezeten.
- een 2♣-bod over een 1SA-opening van partner dat naar een vijfkaart in de hoge kleur vraagt alerteerbaar is, maar dat de PC een paar het verzuim deze bieding te alerteren doorgaans niet zwaar zal aanrekenen.
- een 2♥-antwoord over een 2♣-bod van partner door een 1SA-openaar alerteerbaar acht als dit bod een vijfkaart harten belooft en dat de PC het verzuim die bieding te alerteren als het geven van wezenlijk verkeerde informatie aan de tegenstander beschouwt.
- overigens geen van beide partijen de mate van alerteerbaarheid van beide genoemde biedingen in hun toelichting bij het protest aan de orde hebben gesteld.
- er gegeven de mening van de PC over de alerteerbaarheid van het 2♥-bod door OW een onjuiste uitleg is gegeven van het bieden aan hun tegenstanders en dat er derhalve door OW een overtreding is begaan.
- de uitkomst van het spel wanneer NZ wel over de juiste uitleg van het bieden van OW zouden hebben beschikt niet direct

zonneklaar is en dat de WL er derhalve goed aan heeft gedaan de overtredende partij in het ongelijk te stellen en in protest te laten gaan.

- een volledige analyse van het spel (een uitgebreidere dus dan door OW in haar verweer opgenomen) leert dat het 3SA-contract bij de gegeven spelverdeling bij het voor het niveau van de betrokken spelers normale afspel en bij goed tegenspel niet down zal gaan.
- er derhalve weliswaar sprake is van een overtreding door OW, maar niet van een door NZ geleden nadeel dat een gevolg is van de begane overtreding.

Het PC heeft besloten:

- de beslissing van de WL te vernietigen en op het spel de aan tafel behaalde score van -600 voor NZ en +600 voor OW te herstellen.
- Het protestgeld te retourneren.

Tegen deze beslissing gingen nu NZ in beroep bij de PK. Hun bezwaren richten zich voor een groot deel tegen de procedure, maar ook inhoudelijk hebben ze nog een paar opmerkingen. Zo stellen ze dat doordat er zoveel tijd verstreken is tussen de wedstrijd en het moment dat ze het protest onder ogen kregen, ze er niet zeker van zijn dat de spelverdeling correct is weergegeven. Verder kan de uitkomst onmogelijk correct zijn omdat ze 3^e/5^e spelen, dus van deze kaart komt alleen ♣3 als start in aanmerking en niet ♣2. En tot slot stellen ze dat het PC volledig voorbij is gegaan aan het feit dat aan de andere tafel 3SA wel down is gegaan (ook na een klaverenstart).

De PK heeft overwogen:

- dat de indiening van het protest op een vreemde manier heeft plaatsgevonden en nagegaan had moeten worden of aan de tijdslimiet voldaan is;
- dat daarvoor het protestformulier in ieder geval door de protesterende partij binnen een half uur na afloop van de wedstrijd ingevuld en ingediend had moeten zijn;
- dat de tegenstanders volgens eigen zeggen gedurende de gehele protesttijd in de speelgelegenheid zijn gebleven, een bewering die niet is tegengesproken, en hun van een protest niets gemeld is;
- dat van tijdige indiening zeer waarschijnlijk

dus geen sprake is geweest;

- dat de WL die van het protest op de hoogte gesteld zou zijn, in het team speelde dat protesteerde en dat die positie van hem de grootst mogelijke zorgvuldigheid vroeg;
- dat dus bij het niet meer (kunnen) bereiken van de tegenstanders diezelfde avond, alles in het werk gesteld had moeten worden hen de volgende dag te informeren;
- dat ook daarvan geen sprake is geweest, integendeel: pas vier weken later werden deze tegenstanders op de hoogte gesteld van een ingediend protest;
- dat het geheel van deze feiten tot de conclusie had moeten leiden dat het district-sprotestcomité dit protest vanwege te late indiening niet ontvankelijk had moeten verklaren.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van het districtsprotestcomité niet in stand te laten;
- het resultaat op dit spel vast te stellen op 3SA -1 door OW, NZ +100;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar bij 03-16:

Er is altijd wel wat. Hier behandelt het PC de inhoudelijke kant van het protest op een wel zeer uitvoerige wijze, maar is er met de procedure zeer storend omgegaan. Het kan toch niet zo zijn dat tegenstanders na een maand op de hoogte gesteld worden van een protest en dat de spelverdeling niet meer exact is vast te stellen? Bovendien had de PK alle reden om aan te nemen dat deze tegenstanders tot een half uur na de wedstrijd in de buurt waren gebleven. Dan ligt de conclusie voor de hand: dit protest is te laat ingediend.

De opmerking van NZ dat het spel aan de andere tafel ook één down is gegaan is dan weliswaar niet meer relevant maar mogelijk toch een troost voor OW.

Protest 03-17

Districtsviertallen Eerste Klasse

Spel 22

♠ 73

O / OW

♥ AHB874

♦ HB10

♣ 96

♠ A4

♥ 9

♦ 9753

♣ A108532

N
W
Z

♠ VB109852

♥ 103

♦ 4

♣ HV7

♠ H6

♥ V652

♦ AV862

♣ B4

Biedverloop:

West

Noord

Oost

Zuid

—

—

3♠

...pas

4♠

5♥

allen passen

Na 3♠ volgde een duidelijke denkpauze van zuid. OW maken bezwaar tegen het 5♥-bod van noord.

Resultaat: 5♥ contract.

De wedstrijdleader stelde dat de denkpauze betwist wordt en dat hij van oordeel was dat 5♥ normaal was, los van een eventuele denkpauze van zuid. Verder hadden OW volgens de wedstrijdleader 5♥ down kunnen spelen en was de slechte score dus vooral eigen schuld. Hij handhaafde dan ook de score.

Tegen deze beslissing gingen OW in protest. Zij stelden dat er een lange denkpauze was geweest en dat later toegegeven werd dat door zuid een bod overwogen werd. NZ stelden dat er geen sprake was geweest van een lange denkpauze, dat wel de stopkaart door oost onmiddellijk weer was weggehaald, en dat de denkpauze daardoor lang leek, maar zuid heeft niet of nauwelijks meer dan de verplichte tien seconden genomen. Verder ontkennen NZ dat toegegeven zou zijn dat zuid een bod had overwogen en stellen ze ook nog dat bij deze kwetsbaarheid 5♥ redelijk veilig is: het gaat maximaal twee down en dan ook nog alleen als 4♠ gemaakt wordt.

Het districtsprotestcomité heeft overwogen:

- dat oost wel een stopkaart heeft getoond vóór zijn 3♠-bod, maar deze kaart direct weer heeft teruggenomen.
- dat artikel 10 van het WR een speler die een sprongbod doet alleen voorschrijft de stopkaart te tonen en niet voorschrijft de stopkaart gedurende een bepaalde periode na het doen van het bod te laten liggen.
- dat artikel 10 van het WR de volgende speler voorschrijft ongeveer tien seconden te wachten voor hij biedt, en dat de tekst van dit artikel er duidelijk in is dat die speler zelf voor het afmeten van de lengte van deze wachttijd verantwoordelijk is.
- dat het op dit spel duidelijk is geweest dat het de zuidspeler een paar seconden meer dan de voorgeschreven tien seconden heeft gekost om tot zijn pas over 3♠ te komen.
- dat zuid gedurende de gehele periode vóór zijn pas bezig is geweest te beslissen wat hij zou bieden en dat dit voor de andere spelers aan tafel duidelijk moet zijn geweest.
- dat de afspraken van NZ over de verdediging tegen preëmpts alleen rekening houden met twee- en driekleurenspellen en een strafdoulet omvatten, maar dat er geen afspraak is over een informatieve bieding met een minder uitgesproken gebalanceerde hand.
- dat de zuidhand zowel wat betreft honneurpunten als wat betreft verdeling op de grens zit van wel of niet bieden over een preëmptieve opening door de RT.
- dat NZ gegeven hun biedafspraken zouden kunnen bevroeden van welke aard een biedprobleem na een pre-emptieve opening door de tegenpartij zou kunnen zijn.
- dat bieden met de noordhand, zelfs bij gunstige kwetsbaarheid zoals op dit spel het geval is, niet zonder risico is en dat een aanzienlijk aantal spelers van vergelijkbaar niveau op de noordplaats aan een pas de voorkeur zouden geven.
- dat samengevat en gesteld in de bewoordingen van artikel 16 van de Spelregels, noord ongeoorloofde informatie kan hebben verkregen door het tempo waarin zuid heeft gepast in juist deze biedsituatie en dat noord met zijn 5♥-bod heeft gekozen voor een bieding die door de ongeoorloofde informatie zou kunnen zijn gesuggereerd.

- dat volgens artikel 73F1 van de Spelregels in deze situatie de wedstrijdleider een arbitrale score dient toe te kennen.

De PC heeft besloten:

- de beslissing van de WL te vernietigen en op het spel een arbitrale score toe te kennen van -650 voor NZ en +650 voor OW.
- Het protestgeld wordt teruggegeven.

Tegen deze beslissing gingen NZ in beroep bij de PK. Deze heeft overwogen:

- dat voldoende is komen vast te staan dat zuid langer dan tien seconden heeft nagedacht, c.q. tijdens die tien seconden kenbaar heeft gemaakt een biedprobleem te hebben, mogelijk mede veroorzaakt door de door NZ gebruikte conventie na een preëemptieve opening van een tegenstander;
- dat de in het vorige punt genoemde handeling een ongeoorloofde inlichting voor

noord bevat waar deze tijdens het verdere bieden (en evt. spelen) geen gebruik van mag maken;

- dat de noordhand, ondanks o.a. de goede zeskaart harten, op eigen kracht niet voldoende sterk is om in deze situatie 5♥ te bieden en dat daarom "pas" zeker een redelijk alternatief is.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van het districtsprotestcomité te bekrachtigen;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar bij 03-17:

Een pluim voor het PC in het district. NZ hadden tegen deze beslissing niet in protest moeten gaan. De reden om het protestgeld terug te geven ligt in de matige beslissing van de WL. Dan wordt zo'n zaak toch verwarrend.

CLB-examen 3 mei 2003

Dit examen bestaat uit twee gedeelten, een spelregelgedeelte en een rekengedeelte. Om te slagen moest een kandidaat voor beide onderdelen een voldoende halen. De antwoorden en het commentaar van Rob Bosman op dit examen vindt u verderop in deze Weko-wijzer.

SPELREGELGEDEELTE

Dit gedeelte van het examen bestaat uit 18 open opgaven. Voor het beantwoorden van deze opgaven hebt u anderhalf uur de tijd. Geef bij iedere opgave zo gespecificeerd mogelijk aan welke artikelen (en artikelliden) van de Spelregels van toepassing zijn en geef kort aan wat de beslissing van de wedstrijdleider is.

Per opgave zijn drie punten te verdienen: één punt voor het noemen van de juiste artikelen en twee punten voor de goede beslissing. Om te slagen moet u minimaal 30 punten behalen.

Tenzij expliciet anders vermeld, mag u er bij alle opgaven van uitgaan dat het om een parenwedstrijd op clubniveau gaat en dat de spelers een natuurlijk biedsysteem hanteren.

Opgave 1

Zuid is leider geworden in het contract van 5♣ en oost is van de verkeerde kant open uitgekomen met ♣10. De wedstrijdleider heeft de spelregels correct uitgelegd en zuid verplicht west om met klaveren uit te komen. West heeft in zijn handen:

♠ B 9 6 4 3 2
♥ H 10 9 6 4
♦ 5 2
♣ –

West kijkt de wedstrijdleider enigszins wanhopig aan en zegt dat hij helemaal niet met klaveren *kan* uitkomen. Wat beslist de wedstrijdleider?

Opgave 2

Het biedverloop op spel 2 gaat:

West	Noord	Oost	Zuid
–	–	pas	pas

Nu komt oost er achter, dat hij nog de kaarten van spel 1 in handen heeft en zijn kaarten van spel 2 nog in het bord zitten. De wedstrijdleider wordt geroepen en die legt de spelregels

oost in de vorige slag uit en wordt arbitrage geroepen. Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 9

Het biedverloop op spel 16 gaat als volgt:

West	Noord	Oost	Zuid
1♥	2♦	Rdbl	

Zuid roept nu de wedstrijdleader vanwege het redoublet van oost. Wat is de beslissing van de wedstrijdleader (afgezien van eventuele voorspeelstraffen)?

Opgave 10

Nadat zuid leader is geworden in 4♥, komt west uit en begint het spelen. Na drie slagen vraagt de leader aan west "had JIJ nou gedoubleerd?" Mag hij dat? Motiveer uw antwoord.

Opgave 11

Zuid speelt een contract af. Op een gegeven moment moet west een kaart spelen. Hij pakt een kaart uit zijn waaier en legt die dicht voor zich neer. Na een tijdje denken pakt hij de kaart weer op en wil die weer in zijn waaier stoppen. Is de kaart gespeeld? Motiveer uw antwoord.

Opgave 12

In de derde ronde van de clubavond wordt de wedstrijdleader aan tafel geroepen. Op spel 11 staat aangegeven dat zuid geveer is (correct) en iedereen kwetsbaar (niet correct). Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 13

Zuid is leader in een contract en aan slag in de hand. Hij speelt voor uit de blinde en west speelt nu een kaart bij. Zuid roept arbitrage. Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 14

Als ze aan het tweede spel van een viertalenwedstrijd willen beginnen, roepen de spelers de wedstrijdleader. Op het eerste spel zat één hand gedraaid in het bord, maar door een snelle actie van noord heeft niemand dat gezien en hebben ze het spel gewoon gespeeld.

Ook bij het tweede spel is er weer een hand gedraaid en ze roepen toch maar de wedstrijdleader. Het blijkt dat de spelers niet in de gaten hadden dat ze de spellen zelf moesten schudden. De wedstrijdleader had per spel één hand gedraaid om dit aan te geven: de spellen waren vorige week al gespeeld in een andere wedstrijd. Wat beslist de wedstrijdleader ten aanzien van de score op het eerste spel?

Opgave 15

Het biedverloop op spel 19 gaat als volgt:

West	Noord	Oost	Zuid
–	–	–	1SA
2♣*	2♦		

2♣ wordt gealverteerd door oost, waarna noord op de systeemkaart kijkt. Nadat noord 2♦ heeft geboden, realiseert west zich dat hij met deze partner geen DONT (2♣ = ♣ en een tweede kleur) speelt, maar Multi-Landy (2♣ = ♥ en ♠). Hij roept de wedstrijdleader en vraagt of hij zijn bod kan wijzigen. Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 16

Nadat er drie slagen gespeeld zijn in een contract, merkt iemand op dat er in de blinde nog maar negen kaarten liggen, in plaats van tien. De wedstrijdleader wordt er bijgehaald en die zoekt uit wat er gebeurd is. Er blijkt een kaart weg te zijn, die niet te vinden is. Wat beslist de wedstrijdleader vervolgens?

Opgave 17

Zuid speelt een contract af. De vorige slagen zijn door de blinde gemaakt met ♣A en ♣H. De leader zegt tegen de blinde: "de vrouw". In de blinde ligt nog:

- ♠ 5
- ♥ V 8
- ♦ 10 6 3
- ♣ V B 3

Heeft de leader een kaart gespeeld en zo ja welke?

Opgave 18

Tijdens het afspelen van het contract van 3SA door zuid wordt de wedstrijdleader ontboden, omdat west een kaart op schoot heeft laten vallen en die kaart misschien zichtbaar geweest is. De wedstrijdleader vraagt ook aan de blinde wat hij gezien heeft.

REKENGEEDEELTE

Voor de rekenvragen mag u uitgaan van de volgende gegevens.

- Tenzij het expliciet anders wordt vermeld, gaat het over parenwedstrijden.
- Wanneer u percentages moet uitrekenen, rondt u deze af op twee decimalen; wanneer u matchpunten moet uitrekenen rondt u deze af op één decimaal.
- Als er arbitrale scores zijn gegeven, wordt er indien van toepassing gerekend met de formule van Neuberg.
- In de opgaven wordt 'gemiddelde-plus' afgekort tot G+ en 'gemiddelde-min' tot G-.
- Indien u een scorekaartje moet uitrekenen, kunt u ervan uitgaan dat de vermelde scores correct zijn ingevuld. Dit geldt ook voor het uitrekenen van een viertallenwedstrijd.
- Bij de scorekaartje is de kolom MP' bedoeld als hulpkolom voor een eventuele voor-Neuberg score. De kolom MP is bedoeld voor de uiteindelijke score.

West vindt dat onzin, omdat de blinde toch niet aan het spel meedoet. Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 1

Reken de scorekaart van spel 1 uit. Op de overige spellen heeft paar 2 51% gescoord en paar 16 35%.

Deze vraag telt voor 2 punten.

Nederlandse Bridge Bond

Datum:		Groep:			Spelnr. 1		
Paar nr	Contract		Resultaat	Score		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	-13-			-130			
2	Arb	-16-		G+			
3	2♦!	-14-	+1	+280			
4	-15-			+150			
5	-9-	4♠	C		+420		
6		-11-			-470		
7	-12-	4♠	C		+420		
8	-10-	4♥	-4		-200		
9	-5-			-420			
10	-8-			+200			
11	3♦!	-6-	C	+470			
12	-7-			-420			
13	-1-	3♣	+1		+130		
14		-3-			-280		
15	-4-	3SA	-3		-150		
16	-2-	Arb			G-		

Opgave 2

Reken de scorekaart van spel 2 uit. Op de overige spellen heeft paar 1 53 % gescoord en paar 5 46%.

Nederlandse Bridge Bond

Datum:		Groep:			Spelnr. 2		
Paar nr	Contract		Resul taat	Score		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	pas	-13-		0 25B2b	(Arb)		
2	3♠	-16-	+1	+170			
3	4♠	-14-	-1	-100			
4	-15-			+100			
5	-9-	pas		(Arb)	0 25B2b		
6		-11-			-170		
7	-12-	2♥	-4		-200		
8		-10-			+100		
9	Pas	-5-		0			
10	4♠	-8-	-1	-100			
11	3♠	-6-	+1	+170			
12	-7-			+200			
13	-1-	pas			0		
14		-3-			+100		
15	-4-	1SA	-2		-100		
16		-2-			-170		

Opgave 3

Reken de scorekaart van spel 3 uit. Op de overige spellen heeft paar 5 46% gescoord. Deze vraag telt voor 2 punten.

Nederlandse Bridge Bond

Datum:		Groep:			Spelnr. 3		
Paar nr	Contract		Resul taat	Score		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	-13-			-650			
2	-16-			+200			
3	-14-			-650			
4	-15-			-620			
5	-9-	4♥	+1		G-		
6	-11-	4♥	C		+620		
7		-12-			+100		
8	-10-	4♥	+1		+650		
9	-5-			-650			
10	-8-			-650			
11	-6-			-620			
12	5♦	-7-	-2	-100			
13	-1-	4♥	+1		+650		
14	-3-	5♥	C		+650		
15	-4-	4♥	C		+620		
16	-2-	5♥!	-1		-200		

Opgave 4

Reken de scorekaart van spel 4 uit. Door een dupliciteerfout hebben de paren 1, 2, 3, 13, 14 en 16 met een andere verdeling van de kaarten gespeeld.

Deze vraag telt voor 2 punten.

Nederlandse Bridge Bond

Datum:		Groep:			Spelnr. 4		
Paar nr	Contract		Resul taat	Score		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	2♠	-16-	+3	+200			
2	2♠	-13-	+3	+200			
3	-14-			+500			
4	3SA	-15-	C	+600			
5	-9-	3♦!	-1		-200		
6	-11-	3♦	-1		-100		
7		-12-			-630		
8	-10-	3♦!	-1		-200		
9	-5-			+200			
10	-8-			+200			
11	-6-			+100			
12	3SA	-7-	+1	+630			
13		-2-			-200		
14	-3-	3♥!	-2		-500		
15		-4-			-600		
16		-1-			-200		

Opgave 5

Reken de scorekaart van spel 5 uit volgens de Butler methode (volg het advies in het CLB cursusboek).

IMP tabel staat op de volgende pagina.

Deze vraag telt voor 2 punten

Nederlandse Bridge Bond

Datum:		Groep:			Spelnr. 5		
Paar nr	Contract		Resul taat	Score		Saldo	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	4♣	-13-	C	+130			
2	-16-			+50			
3	-14-			+150			
4	-15-			+50			
5		-9-			+400		
6	-11-	4♠	-2		-100		
7	-12-	4♠	-1		-50		
8	-10-	4♠!	-2		-300		
9	5♣!!	-5-	-1	-400			
10	-8-			+300			
11	-6-			+100			
12	-7-			+50			
13		-1-			-130		
14	-3-	4♠	-3		-150		
15	-4-	3♠	-1		-50		
16	-2-	3♠	-1		-50		

Voor de opgaven 5, 6 en 7 heeft u de onderstaande scorepunt – IMP tabel nodig en voor de opgaven 6 en 7 heeft u daaronderstaande IMP-WP tabel nodig.

Punten	IMP	Punten	IMP	Punten	IMP	Punten	IMP	Punten	IMP
0 - 10	0	170 - 210	5	430 - 490	10	1100 - 1290	15	2250 - 2490	20
20 - 40	1	220 - 260	6	500 - 590	11	1300 - 1490	16	2500 - 2990	21
50 - 80	2	270 - 310	7	600 - 740	12	1500 - 1740	17	3000 - 3490	22
90 - 120	3	320 - 360	8	750 - 890	13	1750 - 1990	18	3500 - 3990	23
130 - 160	4	370 - 420	9	900 - 1090	14	2000 - 2240	19	4000 - meer	24

Aantal gespeelde spellen					WP	Aantal gespeelde spellen					WP
6-9	10-13	14-15	22-25	26-29		6-9	10-13	14-15	22-25	26-29	
0-1	0-1	0-2	0-3	0-3	15-15	24-26	29-32	31-34	40-45	44-49	23-7
2-5	2-6	3-7	4-9	4-10	16-14	27-29	33-36	35-38	46-51	50-55	24-6
6-8	7-9	8-10	10-14	11-15	17-13	30-33	37-40	39-43	52-57	56-61	25-5
9-11	10-12	11-14	15-19	16-20	18-12	34-37	41-45	44-48	58-64	62-68	25-4
12-14	13-16	15-18	20-24	21-25	19-11	38-41	46-50	49-54	65-71	69-76	25-3
15-17	17-20	19-22	25-29	26-31	20-10	42-45	51-55	55-60	72-79	77-85	25-2
18-20	21-24	23-26	30-34	32-37	21-9	46-50	56-61	61-66	80-87	86-94	25-1
21-23	25-28	27-30	35-39	38-43	22-8	51-	62-	67-	88-	95-	25-0

Opgave 6

Bereken de uitslag van onderstaande viertallenwedstrijd in IMP en WP. Op spel 21 heeft de wedstrijdler beide partijen gemiddelde min gegeven. **Deze vraag telt voor 2 punten.**

De briefjes van team 'Thuis'.

Sp	ge- ver	Kw	Contract		Res	Score		Sp	ge- ver	kw	Contract		Res	Score		Verschil		Imps	
			Wij	Zij		Wij	Zij				Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij		
15	Z	NZ		4♠	-1	50		15	Z	NZ	2♠		+1	140					
16	W	OW	1SA		+2	150		16	W	OW	1SA		-3		300				
17	N	Nie		6♥	C		980	17	N	Nie	4♠		+2	480					
18	O	NZ		3SA	C		400	18	O	NZ	4♥		C	420					
19	Z	OW	1SA		C	90		19	Z	OW		1SA	-2	100					
20	W	All		3♦!	-4	1100		20	W	All		3SA	-1	100					
21	N	NZ		3SA	+1	430		21	N	NZ		Arb		G-	G-				

De briefjes van team 'Uit'.

Sp	ge- ver	Kw	Contract		Res	Score		Sp	ge- ver	kw	Contract		Res	Score		Verschil		Imps	
			Wij	Zij		Wij	Zij				Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij		
15	Z	NZ		4♠	-1	50		15	Z	NZ		2♠	+1	140					
16	W	OW		1SA	+2	150		16	W	OW		1SA	-3	300					
17	N	Nie		6♥	C	980		17	N	Nie		4♠	+2	480					
18	O	NZ		3SA	C	400		18	O	NZ		4♥	C	420					
19	Z	OW		1SA	C	90		19	Z	OW		1SA	-2	100					
20	W	All		3♦!	-4	1100		20	W	All		3SA	-1	100					
21	N	NZ		3SA	+1	430		21	N	NZ		Arb		G-	G-				

Opgave 7

Bereken de uitslag van onderstaande viertallenwedstrijd in IMP en WP. Op de spellen 16 en 21 heeft de wedstrijdleider voor team 'Aan' artikel 25B2b toegepast. **Deze vraag telt voor 2 punten.**

De briefjes van team 'Aan'.

Sp	ge- ver	Kw	Contract		Res	Score		Sp	ge- ver	kw	Contract		Res	Score		Verschil		Imps	
			Wij	Zij		Wij	Zij				Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij		
15	Z	NZ		4♠	-1	50		15	Z	NZ	2♠		+1	140					
16	W	OW	1SA		+2	150		16	W	OW	1SA	Arb	-3		300	25B2b			
17	N	Nie		6♥	C		980	17	N	Nie	4♠		+2	480					
18	O	NZ		3SA	C		400	18	O	NZ	4♥		C	420					
19	Z	OW	1SA		C	90		19	Z	OW		1SA	-2	100					
20	W	All		3♦!	-4	1100		20	W	All		3SA	-1	100					
21	N	NZ		3SA	+1		430	21	N	NZ	3SA	Arb	+1	430		25B2b			

De briefjes van team 'Af'.

Sp	ge- ver	Kw	Contract		Res	Score		Sp	ge- ver	kw	Contract		Res	Score		Verschil		Imps	
			Wij	Zij		Wij	Zij				Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij		
15	Z	NZ	4♠		-1		50	15	Z	NZ		2♠	+1		140				
16	W	OW		1SA	+2		150	16	W	OW		1SA	-3	300					
17	N	Nie	6♥		C	980		17	N	Nie		4♠	+2	480					
18	O	NZ	3SA		C	400		18	O	NZ		4♥	C	420					
19	Z	OW		1SA	C		90	19	Z	OW	1SA		-2		100				
20	W	All		3♦!	-4		1100	20	W	All		3SA	-1		100				
21	N	NZ	3SA		+1		430	21	N	NZ		3SA	+1		430				

Opgave 8

Op de clubavond worden 24 borden gespeeld (zes ronden van vier). Omdat er zowel in de B-lijn (15 paren) als in de C-lijn (13 paren) een stilzit is, is er een combitafel georganiseerd. In de derde ronde hebben de paren B9 en C4 tegen elkaar gespeeld.

Paar B9 scoorde op de borden aan de combitafel 17 MP en op de overige borden 105 mp. Paar C4 scoorde op de borden aan de combi tafel 23 MP en op de overige borden ook 105 MP. Bereken van beide paren hun eindpercentage.

Opgave 10

Op de clubavond worden normaal 28 borden (7 x 4) gespeeld. Na drie avonden hebben twee paren de nevenstaande resultaten behaald. Bereken hun gemiddelde voor de tussenstand, waarbij u rekening houdt met het volgende: Ariane en Arnaud hebben de eerste avond een stilzit gehad en Bea en Bertrand de tweede en de derde avond.

Opgave 9

In een groot parentoernooi is de top op een spel 100 mp. In één van de lijnen gaat er aan het einde van de ochtendzitting iets mis met spel 4: in de laatste drie ronden zijn de oost en de noordhand verwisseld. In de laatste drie ronden bedragen de scores op het onklare bord:

Ronde	Score NZ	MP NZ	MP OW
5	-680		
6	-1430		
7	-1100		

Reken de MP voor NZ en OW uit.

Paar	Avond 1	Avond 2	Avond 3	Gem.
Ariane en Arnaud	52.50 %	54.30 %	48.20 %	
Bea en Bertrand	52.50 %	54.30 %	48.20 %	

Opgave 11

Een groot parentoernooi met een fors aantal paren wordt topintegraal uitgerekend. Hieronder vindt u de frequentiestaat van spel 9. Reken de MP voor NZ en OW uit.

Nederlandse Bridge		Spel nr. 9	
Bond		Frequentiestaat	
Score	Frequentie	Matchpunten NZ OW	
+590	1		
+500	1		
+200	1		
+170	1		
+140	4		
+120	1		
+110	5		
+100	2		
-50	4		
-100	3		
-110	3		
-130	3		
-300	1		
-710	1		
-800	1		

De opgaven 12, 13 en 14 gaan over het onderstaande schema.

Borden	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25
ronde					
1	1: 1-2 6: 11-12	2: 3-4 7: 13-14	3: 5-6	4: 7-8	5: 9-10
2	1: 6-7	2: 8-11 6: 12-9	3: 10-13 7: 14-1	4: 2-3	5: 4-5
3	1: 3-10	2: 5-2	3: 11-4 6: 7-12	4: 13-6 7: 9-14	5: 1-8
4	1: 9-4	2: 1-6	3: 3-8	4: 11-10 6: 5-12	5: 13-2 7: 7-14
5	1: 13-8 7: 5-14	2: 7-10	3: 9-2		

Opgave 12

Wat voor type schema is het?

Opgave 13

Vul de twee lege vakjes in.

Opgave 14

Als u gebruik van dit schema wil maken met slechts 13 paren, welk paarnummer gebruikt u dan niet?

Antwoorden CLB examen 3 mei 2003

	Art. nr.	beslissing
1.	59	West mag elke kaart spelen die hij wil.
2.	17D	De bieding die de overtreder met de juiste kaarten doet, wijkt aanzienlijk af en zijn linker tegenstander had al geboden. Daarom krijgt noord-zuid gemiddelde plus en oost-west gemiddelde min.
3.	30B2	West moet dit spel verder passen en zijn partner mag nu niet doubleren.
4.	43A2c, 43B2b 64A2	Zuid moet bekennen en zal later tenminste één slag overdragen. (Maakt zuid nog een slag met een harten, dan worden het twee slagen).
5.	26 aanhef, 26B	West is geen leider of blinde geworden en dus is een voorspelstraf mogelijk. Het 2♦ bod gaf niet aan welke kleur west bezat en daarom kan de leider de uitkomst in een willekeurige kleur verbieden, een verbod dat van kracht blijft zolang west aan slag blijft.
6.	24A	(Er is geen straf in het bieden en) als deze speler tegenspeler wordt, dan wordt ♦5 een kleine strafkaart.
7.	50B en 50D of	West moet wachten op de keuze van de leider. De leider kan de keuze helemaal aan west laten, waarbij de strafkaarten blijven liggen; de leider kan schoppen voorspelen verplichten, waarbij ♠4 opgenomen wordt; de leider kan schoppen

	51B2b (één van de twee mogelijkheden moet genoemd worden)	voorspelen verbieden, waarbij ♠4 opgenomen wordt en dat geldt zolang west aan slag blijft; de leider kan harten voorspelen verplichten, waarbij ♥3 opgenomen wordt; de leider kan harten voorspelen verbieden, waarbij ♥3 opgenomen wordt en dat geldt zolang west aan slag blijft; tenslotte kan de leider zowel schoppen als harten verbieden waarbij ♠4 en ♥3 allebei opgenomen worden en dat geldt zolang west aan slag blijft.
8.	62D	De verzaking moet straffeloos hersteld worden (oost speelt ♠4 in slag 12 en maakt de laatste slag met ♥3).
9.	36	Het redoublet wordt geannuleerd, oost moet een reglementaire bieding doen en west moet dit spel verder passen.
10.	41C	Het mag niet, want hij mag alleen vragen of er gedoubleerd is, maar niet door wie.
11.	45C1	De partner heeft de kaart nog niet kunnen zien en de kaart is dus nog niet gespeeld.
12.	2	Het spel wordt deze clubavond zo gespeeld.
13.	53B, 57A	Het voorspelen uit de verkeerde hand is geaccepteerd en de leider mag van oost eisen: of de hoogste, of de laagste, of een specifieke kleur niet.
14.	6D2	Een resultaat blijft niet gehandhaafd als een spel al in een vorige zitting gespeeld is. Daarom wordt het resultaat geannuleerd.
15.	25B aanhef	Omdat de linker tegenstander inmiddels geboden heeft, staat de wedstrijdleider dit niet toe.
16.	14B2	De wedstrijdleider zoekt uit welke kaart ontbreekt en voegt die toe aan de blinde. Is er verzaakt dan zijn eventueel de artikelen 62, 63, 64B3 en 64C van toepassing. (Na afloop laat hij het spel helemaal opnieuw in orde maken met een nieuwe stok kaarten. Voor de rest is er niets aan de hand.) (artikelns. over verzaken hoeven niet genoemd te worden, wel dat er naar verzakingen moet worden gekeken)
17.	46B3a	♣V. De leider wordt geacht door te gaan met de kleur van de slag, waarmee hij in de blinde de slag gemaakt heeft.
18.	42A1	De blinde mag in het bijzijn van de wedstrijdleider feiten vertellen.

Antwoorden rekengedeelte CLB examen 3 mei 2003

1

Nederlandse Bridge Bond

Paar nr	Datum:		Groep:		Score		Speelnr. 1	
	Contract		Resul taat	Score		MP'	MP	
	NZ	OW		NZ	OW			
1	-13-			-130		4	4.7	
2	Arb	-16-		G+			8.4	
3	2♦!	-14-	+1	+280		10	11.6	
4	-15-			+150		6	7.0	
5	-9-	4♠	C		+420	11	12.7	
6		-11-			-470	0	0.1	
7	-12-	4♠	C		+420	11	12.7	
8	-10-	4♥	-4		-200	4	4.7	
9	-5-			-420		1	1.3	
10	-8-			+200		8	9.3	
11	3♦!	-6-	C	+470		12	13.9	
12	-7-			-420		1	1.3	
13	-1-	3♣	+1		+130	8	9.3	
14		-3-			-280	2	2.4	
15	-4-	3SA	-3		-150	6	7.0	
16	-2-	Arb			G-		4.9	

2

Nederlandse Bridge Bond

Paar nr	Datum:		Groep:		Score		Speelnr. 2	
	Contract		Resul taat	Score		MP'	MP	
	NZ	OW		NZ	OW			
1	pas	-13-		0	(Arb)	5	5	
2	3♠	-16-	+1	+170			11	
3	4♠	-14-	-1	-100			1	
4	-15-			+100			8	
5	-9-	pas		(Arb)	0	9	5.6	
6		-11-			-170		3	
7	-12-	2♥	-4		-200		0	
8		-10-			+100		13	
9	Pas	-5-		0			5	
10	4♠	-8-	-1	-100			1	
11	3♠	-6-	+1	+170			11	
12	-7-			+200			14	
13	-1-	pas			0		9	
14		-3-			+100		13	
15	-4-	1SA	-2		-100		6	
16		-2-			-170		3	

3

Nederlandse Bridge Bond

Datum:		Groep:		Spelnr. 3			
Paar nr	Contract		Resultaat	Score		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	-13-			-650			3
2	-16-			+200			14
3	-14-			-650			3
4	-15-			-620			9
5	-9-	4♥	+1		G-		5.6
6	-11-	4♥	C		+620	5	5.9
7		-12-			+100	2	2.4
8	-10-	4♥	+1		+650	10	11.6
9	-5-			-650			3
10	-8-			-650			3
11	-6-			-620			9
12	5♦	-7-	-2	-100			12
13	-1-	4♥	+1		+650	10	11.6
14	-3-	5♥	C		+650	10	11.6
15	-4-	4♥	C		+620	5	5.9
16	-2-	5♥!	-1		-200	0	0.1

4

Nederlandse Bridge Bond

Datum:		Groep:		Spelnr. 4			
Paar nr	Contract		Resultaat	Score		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	2♠	-16-	+3	+200		1	4.3
2	2♠	-13-	+3	+200		1	4.3
3	-14-			+500		4	12.3
4	3SA	-15-	C	+600		6	10.2
5	-9-	3♦!	-1		-200	5	8.6
6	-11-	3♦	-1		-100	8	13.4
7		-12-			-630	0	0.6
8	-10-	3♦!	-1		-200	5	8.6
9	-5-			+200		3	5.4
10	-8-			+200		3	5.4
11	-6-			+100		0	0.6
12	3SA	-7-	+1	+630		8	13.4
13		-2-			-200	3	9.7
14	-3-	3♥!	-2		-500	0	1.7
15		-4-			-600	2	3.8
16		-1-			-200	3	9.7

5. Datumscore NZ is $(+530 / 6) = +88.33$, en dat wordt +90. De grijs gemaakte scores zijn weggelaten bij het berekenen van de datumscore.

Nederlandse Bridge Bond

Datum:		Groep:		Spelnr. 5			
Paar nr	Contract		Resultaat	Score		Saldo	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	4♣	-13-	C	+130		+40	+1
2	-16-			+50		-40	-1
3	-14-			+150		+60	+2
4	-15-			+50		-40	-1
5		-9-			+400	+490	+10
6	-11-	4♠	-2		-100	-10	0
7	-12-	4♠	-1		-50	+40	+1
8	-10-	4♠!	-2		-300	-210	-5
9	5♣!!	-5-	-1	-400		-490	-10
10	-8-			+300		+210	+5
11	-6-			+100		+10	0
12	-7-			+50		-40	-1
13		-1-			-130	-40	-1
14	-3-	4♠	-3		-150	-60	-2
15	-4-	3♠	-1		-50	+40	+1
16	-2-	3♠	-1		-50	+40	+1

6. De briefjes van team 'Thuis'.

Sp	ge- ver	Kw	Contract		Res	Score		Vershil		Imps		
			Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij	Wij	Zij	
15	Z	NZ		4♠	-1	50						
16	W	OW	1SA		+2	150						
17	N	Nie		6♥	C		980					
18	O	NZ		3SA	C		400					
19	Z	OW	1SA		C	90						
20	W	All		3♦!	-4	1100						
21	N	NZ		3SA	+1		430					
											26	18

De briefjes van team 'Uit'.

Sp	ge- ver	Kw	Contract		Res	Score		Vershil		Imps		
			Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij	Wij	Zij	
15	Z	NZ	4♠		-1		50					
16	W	OW		1SA	+2		150					
17	N	Nie	6♥		C	980						
18	O	NZ	3SA		C	400						
19	Z	OW		1SA	C		90					
20	W	All	3♦!		-4		1100					
21	N	NZ	3SA		+1		430					
											15	29

IMP uitslag team Thuis: 26-18 (ook goed is 23-15, dan is -3 in de wij kolom geschreven, verschil is +8)

IMP uitslag team Uit: 15-29 (ook goed is 12-26, dan is -3 in de wij kolom geschreven, verschil is 14)

Uitslag in WP: (Thuis): 17 - (Uit): 11

7. De briefjes van team 'Aan'.

Sp	ge- ver	Kw	Contract		Res	Score		Vershil		Imps		
			Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij	Wij	Zij	
15	Z	NZ		4♠	-1	50						
16	W	OW	1SA		+2	150						
17	N	Nie		6♥	C		980					
18	O	NZ		3SA	C		400					
19	Z	OW	1SA		C	90						
20	W	All		3♦!	-4	1100						
21	N	NZ		3SA	+1		430					
											26	18

De briefjes van team 'Af'.

Sp	ge- ver	Kw	Contract		Res	Score		Vershil		Imps		
			Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij	Wij	Zij	
15	Z	NZ	4♠		-1		50					
16	W	OW		1SA	+2		150					
17	N	Nie	6♥		C	980						
18	O	NZ	3SA		C	400						
19	Z	OW		1SA	C		90					
20	W	All	3♦!		-4		1100					
21	N	NZ	3SA		+1		430					
											15	26

IMP uitslag team Aan: 26-18 (ook goed is 23-15, dan is -3 in de wij kolom geschreven), (verschil is +8)

IMP uitslag team Af: 15-26 (verschil is -11)

Uitslag in WP: (Aan): 17 - (Af): 12

Bij team Af is er niets aan de hand, scorebriefjes kunnen gewoon worden uitgerekend.

Bij team Aan blijft de behaalde score op spel 2 staan omdat deze slechter is dan G-. Op spel 21 wordt een straf van 3 imps gegeven.

8.

Paar B9.

Combitafel 42.50% en de rest 43.75%.

Gewogen $(42.50 + (5 \times 43.75))/6 = 43.54\%$.

Paar C4.

Combitafel 57.50% en de rest 52.50%.

Gewogen $(57.50 + (5 \times 52.50))/6 = 53.33\%$

9.

Ronde	Score NZ	MP NZ	MP OW
5	-680	70	50
6	-1430	50	70
7	-1100	60	60

10.

Paar		Totaal
Ariane en Arnaud	$(24 \times 52.50 + 28 \times 54.30 + 28 \times 48.20) / 80 = 4130 / 80$	51.63
Bea en Bertrand	$(28 \times 52.50 + 24 \times 54.30 + 24 \times 48.20) / 76 = 3930 / 76$	51.71

12. Het is een (onvolledige) draaiende Scheveningen. (Het woord 'onvolledige' hoeft niet genoemd te worden).

11

Nederlandse Bridge			Spel nr. 9	
Bond				
Frequentiestaat				
Score	Fre-		Matchpunten	
			NZ	OW
+590	1	60+1+1	62	0
+500	1	58+1+1	60	2
+200	1	56+1+1	58	4
+170	1	51+4+1	56	6
+140	4	46+1+4	51	11
+120	1	40+5+1	46	16
+110	5	33+2+5	40	22
+100	2	27+4+2	33	29
-50	4	20+3+4	27	35
-100	3	14+3+3	20	42
-110	3	8+3+3	14	48
-130	3	4+1+3	8	54
-300	1	2+1+1	4	58
-710	1	0+1+1	2	60
-800	1		0	62

13.

4: 1-4	5: 11-6 6: 3-12
--------	--------------------

14. Paarnummer 14 (Paar 12 mag ook)

Commentaar bij het CLB-examen

door Rob Bosman

Spelregelopgaven

De spelregel-opgaven zien er redelijk evenwichtig uit. Vrijwel alle regelmatig voorkomende situaties worden geraakt en de meeste zouden dan ook zonder veel moeite door elke CLB'er opgelost moeten kunnen worden.

Opgave 1 was een binnenkomertje. Als aan een voorspelstraf niet kan worden voldaan dan is het daarmee gedaan. Ik zou een bonus

suggereren voor de kandidaten die opmerken dat de hiermee verkregen informatie door de overtreder niet behoeft te worden genegeerd – en de leider weet nu natuurlijk ook over wie er eventueel gesneden moet worden.

Wat in het geval van opgave 2 moet worden gedaan is letterlijk uitgespeld in artikel 17D.

In het door de examencommissie gegeven antwoord bij opgave 3 ontbreekt de verwijzing naar artikel 72B1 – mocht het zo zijn dat 3SA met enige regelmaat gedoubleerd is gemaakt, dan zou de WL op zijn minst moeten overwegen of er geen grond is voor een arbitrale score – zeker wanneer oost dat doublet gegeven zou hebben indien zijn partner hem dat niet had belet door zijn voortijdige pas.

Bij opgave 4 moeten CLB-kandidaten onderkennen dat de dummy zijn rechten heeft aangetaast door in de hand van een tegenstander te kijken – dus volgt een straf conform art. 64A, terwijl tegelijkertijd de verzaking wel hersteld moet worden.

Opgave 5 is een variatie op meerdere examenvragen uit het verleden – natuurlijk is de voorspelstraf van art 26B van toepassing en niet artikel 26A. Hans de Jager had er ooit zo één gecomponeerd waarbij de multi-bieder niet zijn zeskaart hartenkleur noemde, maar schoppen - en na de daaropvolgende harten-uitkomst (schoppen uit werd uiteraard verboden) ging 3SA twee down.

De onopzettelijk getoonde kaart in opgave 6 is geen honneur en wordt dus hooguit een kleine strafkaart – mits de overtreder tegenspeler wordt natuurlijk.

In opgave 7 worden, alweer onopzettelijk, kleine kaarten getoond, maar twee is te veel en dus zijn het beide grote strafkaarten. De hele riedel (ge- of verbieden om een of beide getoonde kleuren na te spelen) moet nu worden uitgeschreven. Niet moeilijk, misschien wel tamelijk veel schrijfwerk.

Na verzaken in de twaalfde slag volgt altijd herstel naar het normale resultaat. Er zijn dus geen strafslagen uit te delen in opgave 8.

In het door de examencommissie gegeven antwoord bij opgave 9 ontbreekt opnieuw de verwijzing naar artikel 23/artikel 72B1. In de casus van zowel opgave 3 als opgave 9 ligt het niet voor de hand dat de overtreder beoogt zijn partner te weerhouden van een doublet of een andere actie, maar het is nooit helemaal uit te sluiten en het zou mooi zijn als onze CLB'ers daarop verdacht zijn.

Tijdens het spelen mag elke speler wel navragen of het contract is gedoubleerd, maar niet door wie. Dus mag de vraag in opgave 10 niet zo gesteld worden.

Opgave 11 is een aardige. De kaart is niet gespeeld (in tegenstelling tot de situatie na een dichte uitkomst) omdat deze niet door partner gezien had kunnen worden. Niettemin rept artikel 74B3 ervan dat een speler een dergelijke handelwijze moet vermijden. Er staat echter geen straf op. Opnieuw een bonus voor de CLB-ers die van artikel 74B3 hebben gerept in hun antwoord!

Opgave 12 komt duidelijk uit de praktijk. Ik herinner mij zo'n situatie uit de MK (al weer een aantal jaren geleden). De aanduiding op het bord zijn maatgevend. Het is clubavond, dus er zullen wel geen gedupliceerde spellen zijn – mocht dat wel zo zijn dan hebben we ondertussen te maken met een 'onklaar bord' en moet Neuberg worden toegepast.

Opgave 13 vergt uiterste attentie – ik moet bekennen dat ik er in eerste instantie overheen las dat **west** bijspeelt – dus **voor zijn beurt**. Er is immers uit de dummy (noord) onjuist voorgespeeld. Zuid mag de uit dummy voorgespeelde kaart niet meer terugnemen. Oost krijgt nu te maken met de wens van de leider om in de gevraagde kleur zijn hoogste of juist zijn laagste kaart te spelen – dan wel een verbod om een van de drie andere kleuren af te gooien, indien de leider weet dat Oost de gevraagde kleur niet meer in voorraad heeft.

Opgave 14 haalt artikel 6 naar voren – het spel moet eerst geschud worden voor er sprake is van een reglementaire gift. Het doet er niet toe of de koffer al wekenlang in een kast heeft gestaan. Het eerste spel wordt dus geannuleerd – er moet eerst worden geschud en dan opnieuw gespeeld.

Opgave 15 ontwijkt de situatie die ontstaat als west de arbiter niet afwacht, maar zijn bod verandert. Daarmee blijven we in het begin van artikel 25. In het antwoord van de examencommissie ontbreekt de suggestie dat de wedstrijdleider moet nagaan of oost zich in het verdere bieden niet heeft laten beïnvloeden door de wetenschap dat er iets mis is met zijn partners bod.

In opgave 16 wordt naar voren gehaald dat alle spelers geacht worden te kunnen tellen – de ontbrekende kaart wordt toegevoegd en er zou ondertussen verzaakt kunnen zijn. Is dat het geval, dan volgt een arbitrale score die het normale resultaat herstelt – strafslagen zijn niet aan de orde. Heeft de verdediging door

het ontbreken van deze kaart verzuimd een topslag mee te nemen, dan wordt dat **niet** hersteld.

Opgave 17 maakt nog eens duidelijk dat de spelregels menselijke trekjes hebben. Als de leider een kleur van bovenaf aan het spelen is, dan gaat hij daarmee door. Had de leider hartenvrouw willen laten spelen, dan had hij dat expliciet moeten zeggen.

Opgave 18 was misschien wat onduidelijk. De examencommissie wilde weten of de CLB'ers beseffen dat ze de dummy mogen ondervragen als ze proberen feiten vast te stellen. Het ging er niet om wat er met de gevallen kaart moet gebeuren (...als partner de beeldzijde daarvan **gezien zou kunnen hebben** dan is de kaart gespeeld, respectievelijk een strafkaart geworden afhankelijk van de vraag wiens beurt het was om te spelen).

Rekenopgaven

De rekenopgaven vereisen kennis van de Neuberg-formule. In de praktijk werkt natuurlijk vrijwel iedereen met een uitreken-programma dat het lastige formulewerk overneemt – maar een CLB'er moet de achtergronden nu eenmaal kennen en kunnen toepassen.

G+ is **ten minste** 60%, G- is **ten hoogste** 40%. Daarom krijgt paar 16 op spel 1 slechts 4,9 (=35% van de top) en geen 5,6.

Op spel 2 maar liefst twee art 25B situaties; het uiteindelijke resultaat voor paar 5 is 5,6 (en niet 9). Zou paar 5 op de overige spellen minder dan 40% hebben gescoord dan zou het ook op dit spel overeenkomstig lager zijn geweest.

Het antwoord op vraag 4 is standaard volgens de formule van Neuberg (weliswaar maar drie scores, maar het totaal aantal scores is minder dan tien, dus toch Neuberg)

Opgave 5 test de kennis omtrent Butler (vergeet niet de hoogste en de laagste score buiten beschouwing te laten bij het bepalen van de datum-score en rondt de datum-score af op een veelvoud van 10). G- in een viertallenwedstrijd is -3 IMP – de uitslag in WP telt nu niet meer op tot 30.

In opgave 7 alweer zeldzaam veel art 25B2b2 situaties. Hier is -3 IMP **op het spel** de maximale score. Is het werkelijke resultaat slechter, dan blijft dat staan – anders wordt het vervan-

gen door -3 IMP. Het gaat er nu dus niet om wat het viertal op de overige spellen gemiddeld heeft gedaan. Opnieuw telt de uitslag in WP niet meer op tot 30.

Bij opgave 8 gaat het erom de resultaten goed te wegen. Er zijn meerdere wegen naar Rome: voor paar B9 zouden de 17 MP ook met 12/10 kunnen worden vermenigvuldigd en dan bij de 105 worden opgeteld, om dat totaal vervolgens te delen door 288 (=24*12). Dat leidt ook tot 43.54%. Voor paar C9 kunnen de 23 MP direct bij de 105 worden opgeteld (dezelfde top!) en het resultaat kan dan worden gedeeld door 240 (=24*10). Dat geeft 53.33%.

In opgave 9 wel de methode om bij slechts drie resultaten in een Neuberg-groep 70%-60%-50% te geven (het totaal aantal scores is nu groter dan tien).

Opgave 10 geeft de enig juiste methode om een competitie-resultaat te berekenen als niet alle deelnemers evenveel spellen spelen. Ik vraag mij overigens af hoeveel clubs in de praktijk een dergelijke weging vergeten toe te passen, maar gewoon de percentages bij elkaar optellen.

Opgave 11 is eenvoudig als de frequentiemethode tijdens de cursus is geoefend.

De laatste drie opgaven gaan dan eindelijk over schema's: een draaiende onvolledige Scheveningen. Als de kandidaat dat herkent, dan is het invullen van de ontbrekende vakjes kinderspel. De laatste vraag (welk paarnummer gebruik je niet als er maar 13 paren zijn) is een beetje een instinker – in principe kun je natuurlijk elk paarnummer weglaten. Het is alleen praktisch om hetzij 12, hetzij 14 weg te laten omdat je daardoor het samenspelen tussen twee tafels vermijdt (en met zes tafels toekunt in plaats van zeven).

Al met al een boeiend examen, goed afgewogen en met weinig of geen echte valkuilen.